

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma 2007–2013
Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelma 2007–2013

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirja 2010

Sisällysluettelo:

Yhteistyöasiakirjan tarkoitus.....	1
1 Rahoittajatahojen sitoutuminen toimenpideohjelmien tavoitteisiin sekä yhteistyöasiakirjan linjauksia	2
2 Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite.....	2
2.1 Hankkeiden välttämättömät valintakriteerit.....	3
2.1.1 EAKR-toimenpideohjelma 2007–2013	3
2.1.2 Manner-Suomen ESR-ohjelma 2007–2013	3
2.2 Hankkeiden hakumenettely ja käsittelyajat	3
2.3 N+2 sääntö	4
3 Itä-Suomen alueellinen EAKR-toimenpideohjelma	5
3.1 Toimintalinja 1. Yritystoiminnan edistäminen	5
3.1.1 Painopisteet	5
3.1.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain.....	6
3.1.3 Tuensaajat ja rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 1 vuonna 2010.....	8
3.2 Toimintalinja 2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	9
3.2.1 Teemat ja muut painotukset.....	9
3.2.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain.....	10
3.2.3 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 vuonna 2010	12
3.3 Toimintalinja 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	13
3.3.1 Painopisteet	13
3.3.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain.....	14
3.3.3 Kokeiluosion toteutus vuosina 2008–2010.....	16
3.3.4 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 vuonna 2010	17
3.4 Teemojen toteutuminen EAKR- ja ESR-toimenpideohjelmissa	17
4. Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelma, Itä-Suomen osio	19
4.1 Toimintalinja 1. Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen.....	20
4.1.1 Toimintalinjan tavoitteet ja painopisteet	20
4.1.2 Kohderyhmät	20
4.1.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain.....	20
4.1.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	21
4.2 Toimintalinja 2. Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen.....	22
4.2.1 Tavoitteet ja painopisteet.....	22
4.2.2 Kohderyhmät	22
4.2.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain.....	22
4.2.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	23
4.3 Toimintalinja 3. Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen	24
4.3.1 Tavoitteet ja painopisteet.....	24
4.3.2 Kohderyhmät	24
4.3.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain.....	24
4.3.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	25
4.4 Toimintalinja 4. Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa.....	26
4.4.1 Tavoitteet ja painopisteet.....	26
4.4.2 Kohderyhmät	26
4.4.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain.....	26
4.4.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	27
5. Arvio rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoitusosuuden tarpeista sekä kuntarahoituksesta ja muun julkisen rahoituksen osuuksista vuonna 2010	27
6. Arvio ohjelmareservin tarpeesta vuonna 2010	27

LIITTEET:

Liite 1. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2010

Liite 2. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden jako työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2010

Liite 3. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2011

Liite 4. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2011

Liite 5. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2010

Liite 6. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2011

Liite 7. Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit

Liite 8. Itä-Suomen ESR-toimenpideohjelman rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit

Yhteistyöasiakirjan tarkoitus

Maakunnan yhteistyöasiakirjan laatiminen perustuu rakennerahastolakiin (N:o 1401/2006) ja siitä annettuun asetukseen (N:o 311/2007). Lain mukaan maakunnan yhteistyöryhmän tehtävänä on rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanon ja alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden yhteensovittaminen. Tämä yhteensovitus tehdään yhteistyöasiakirjassa.

Maakunnan yhteistyöasiakirja (MYAK) täsmentää EU:n rakennerahastojen toimenpideohjelmiä, joissa Itä-Suomen tavoitteet rakennerahastokaudella 2007–2013 on esitetty. Yhteistyöasiakirja laaditaan vuosittain ja siinä sovitaan/esitetään arvio maakuntaan kohdennettavien rakennerahastovarojen ja niitä vastaavan kansallisen rahoitusosuuden jakaantumisesta eri hallinnonaloille toimintalinjoittain. Asiakirja sisältää myös arvion kuntarahoituksesta ja muun julkisen rahoituksen osuuksista sekä ohjelmareservin tarpeesta maakunnassa. Siinä kerrotaan toimenpideohjelmien seuraavaa varainhoitovuotta koskevat painotukset sekä yhteisesti sovitut hankkeiden valintakriteerit. Yhteistyöasiakirjassa esitetyt kriteerit ja painotukset koskevat koko ohjelmakautta, ellei teksteissä toisin mainita.

Maakunnan yhteistyöasiakirjan hyväksyy maakunnan yhteistyöryhmä ja sen allekirjoittavat kaikki maakunnassa toimenpideohjelmiä rahoittavat alueviranomaiset. Yhteistyöasiakirja hyväksytään rakennerahastolain 21 § nojalla valtion talousarvioesityksen antamisen jälkeen lokakuun loppuun mennessä samanaikaisesti maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman käsitteilyä kanssa. Maakunnan yhteistyöasiakirja sisältää kaksi vuotta.

Maakunnan yhteistyöasiakirja vuodelle 2010 on laadittu komissiossa 28.9.2007 hyväksytyt Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman ja 26.10.2007 hyväksytyt Manner-Suomen ESR-ohjelma-asiakirjan pohjalta.

Maakuntaohjelmassa ja sen toteuttamissuunnitelmassa (TOTSU) sovitetaan yhteen maakunnassa tapahtuvaa kansallista ja EU-ohjelmatyötä. Syyskuun 2009 lopussa hyväksyttävässä vuosien 2010–2011 TOTSU:ssa esitetään EU-varojen lisäksi aluekehitykseen vaikuttavien kansallisten varojen tarve ja kohdentuminen.

Työ- ja elinkeinoministeriö on päättänyt lisätä sekä EAKR- että ESR-toimenpideohjelmien vuoden 2010 myöntämisvaltuutta 20 %:lla siten, että vastaava euromäärä vähennetään ko. toimenpideohjelmien myöhempien vuosien ohjelmakehyksistä.

Myöntämisvaltuuden budjetoinnin aikaistamisella tehostetaan ohjelmien toimeenpanoa ja varmistetaan vuoden 2008 rahoituskehityksen täysimääräinen maksaminen N+2-säännön mukaisesti marraskuun 2010 loppuun mennessä sekä vastataan taloudellisen kehityksen haasteisiin.

ALKU-hankkeen tuomat muutokset

Valtion aluehallinto uudistuu vuoden 2010 alusta lähtien. Nykyisten lääninhallitusten, työ- ja elinkeinokeskusten, alueellisten ympäristökeskusten ja tiepiirien tehtävät kootaan ja organisoidaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY). Samalla lääninhallitusten tehtävät sulautetaan osittain uuteen ELY:een ja osittain maakuntien liittoihin. Lisäksi lääninhallitusten tehtäviä siirtyy perustettavaan aluehallintovirastoon (AVI).

Alku-hankkeen myötä maakunnan liittojen rooli aluekehitysviranomaisena vahvistuu. Hankkeen johdosta maakunta-ohjelmien ja niitä toteuttavien toteuttamissuunnitelmien (TOTSU) merkitys korostuu aluekehitystä ohjaavina asiakirjoina. Maakunnan yhteistyöasiakirjaan muutos vaikuttaa muun muassa siten, että lääninhallituksien EAKR-varat siirtyvät maakuntien liittoille ja ESR-varat uusiin ELY-keskuksiin. Ympäristökeskuksen EAKR-varat ja TE-keskuksen ESR- ja EAKR-varat siirtyvät ELY-keskuksiin. Lisäksi LVM:n hallinnonalalla olevat EAKR-varat siirtyvät Liikennevirastolle.

1 Rahoittajatahojen sitoutuminen toimenpideohjelmien tavoitteisiin sekä yhteistyöasiakirjan linjauksia

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitteen toteuttaminen edellyttää toimenpideohjelmaa rahoittavilta tahoilta saumatonta yhteistyötä.

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirjan allekirjoittavat tahot sitoutuvat noudattamaan komission hyväksymää Suomen kansallista alue- ja rakennepoliittista strategiaa sekä edistämään parhaalla mahdollisella tavalla toimenpideohjelmien tavoitteita ja painotuksia, joita MYAK:ssa rajataan, täsmennetään ja konkretisoidaan. Yhteistyöasiakirjassa esitetyt painopisteet ja kriteerit koskevat pääsääntöisesti koko ohjelmakautta, ellei teksteissä toisin mainita.

Toimenpideohjelmat tukevat Pohjois-Savon maakuntaohjelmassa esitettyjen kehittämistavoitteiden saavuttamista. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa esitetyt keskeiset hankekokonaisuudet otetaan huomioon yhteistyöasiakirjan valmistelutyössä ja alueviranomaiset sitoutuvat MYAK:ssa esitettyjen konkreettisten hanke-esitysten edistämiseen. EAKR- ja ESR-toimenpitein tuetaan Pohjois-Savon teemallista kehittämistä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ohjelmakaudella 2007–2013 Pohjois-Savoa kehitetään valitsemalla maakuntaohjelman painopisteistä kaikkein vaikuttavimmat teemat, joita edistetään määrätietoisesti ohjelmavaroin. Tämä ns. teemallinen kehittäminen koskee kaikkia toimintalinjoja sekä ESR-toimenpiteitä. Teemoitus käsitellään yhteistyöasiakirjassa tarkemmin kohdassa hankkeiden hakumenettely ja hakuajat sekä Itä-Suomen alueellisen EAKR-ohjelman toimintalinja 2:n yhteydessä.

2 Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite

Euroopan unionin koheesiopolitiikalla edistetään Lissabonin strategiassa esitettyjä tavoitteita. Ensisijaisesti tavoitteena on tehdä jäsenvaltioista, alueista ja kaupungeista entistä houkuttelevampia, edistää innovointia, yrittäjyyttä ja tietoon perustuvaa taloutta sekä luoda uusia ja parempia työpaikkoja. Kansallisissa ja alueellisissa ohjelmissa määritellään toimenpiteet, joilla parhaiten edistetään Lissabonin strategian tavoitteiden toteutumista ko. alueella.

Itä-Suomen kehittämisstrategian ytimenä ovat kilpailukykyiset ja uudistuvat yritykset, hyvin toimiva innovaatiojärjestelmä ja vetovoimainen elinympäristö sekä toimivat työmarkkinat, joilla riittää osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa. Näitä tavoitteita edistämällä Itä-Suomesta saadaan maailmanlaajuisesti kilpailukykyinen ja avautunut osaava ja yrittäjähenkkinen alue, jossa on hyvä elää.

Tavoitteet pyritään saavuttamaan toteuttamalla Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelmaa ja ESR-toimenpideohjelmaa rinnakkain. Nämä kaksi ohjelmaa täydentävät sisällöllisesti toisiaan. EAKR-toimenpiteet kohdistetaan ensisijaisesti yritystoiminnan kilpailukykyyn lisäämiseen ja yritysten toimintaympäristön kehittämiseen, kun taas ESR-toimenpiteet kohdistuvat pääasiassa työllisyyden ja osaamisen edistämiseen.

Maakunnan yhteistyöasiakirjassa sovitetaan yhteen ESR- ja EAKR-toimenpiteet sekä kansallisesta maaseutuohjelmasta rahoitettavat toimenpiteet siten, että ne yhdessä parhaalla mahdollisella tavalla edistävät Pohjois-Savon kilpailukykyä ja teemallista kehittämistä. ESR-toimenpitein tuetaan EAKR-toimenpideohjelman mukaisia painopisteitä. Mahdollisuutta toteuttaa ESR-tyyppisiä toimenpiteitä (max. 10 %) EAKR-ohjelmassa hyödynnetään pääosin maakuntien innovaatioympäristöjä tukevissa kehittämishankkeissa toimintalinjalla kaksi. ESR-toiminnassa on myös mahdollista rahoittaa EAKR-tyyppistä toimintaa (max. 10 %) yleisasetuksen (1083/2006/EY) ja ESR-asetuksen (1081/2006 EY) mukaisesti silloin kun se on tarkoituksenmukaista ohjelman toteutuksen joustavoittamiseksi ja tuloksellisen toteutuksen varmistamiseksi.

2.1 Hankkeiden välttämättömät valintakriteerit

2.1.1 EAKR-toimenpideohjelma 2007–2013

EAKR-ohjelman seurantakomitea on hyväksynyt 3.12.2007 pidetyssä kokouksessa valintaperusteet käytettäväksi projektien hyväksymisessä Itä-Suomen EAKR-ohjelmassa 2007–2013. Kaikkien hankkeiden tulee täyttää seuraavat yleiset välttämättömät hankevalintakriteerit (1–4).

Hankkeen tulee olla:

- 1) ohjelman mukainen, myös maakunnallisia painopisteitä tukeva,
- 2) toteuttamiskelpoinen,
- 3) toteutustavaltaan taloudellinen ja kustannustehokas,
- 4) kestävän kehityksen periaatteiden mukainen

Hankkeiden valinnassa käytettävä pohjataulukko ja kriteeristö sekä tarkempaa tietoa hankkeiden valintaperusteista Itä-Suomen EAKR-ohjelmassa 2007–2013 on liitteessä 7.

2.1.2 Manner-Suomen ESR-ohjelma 2007–2013

Seurantakomitea on hyväksynyt 24.–25.5.2007 pidetyssä kokouksessa valintaperusteet käytettäväksi projektien hyväksymisessä rahoitettaviksi Manner-Suomen ESR-ohjelmasta 2007–2013. Kaikkien hankkeiden tulee täyttää seuraavat yleiset välttämättömät ehdot (1-3).

ESR-hanke:

- 1) hankkeen tulee sopia ESR-ohjelmaan ja johonkin haussa olevaan toimintalinjaan
- 2) hankkeen toteuttajaorganisaation on oltava tukikelpoinen ohjelmasta myönnettävään tukeen
- 3) hanke edistää vahvasti ainakin yhtä seuraavista ESR-ohjelman horisontaalisista painotuksista:
 - a. sukupuolten välinen tasa-arvo sekä miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet työelämässä
 - b. kansainvälisen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen tason kumppanuus sekä työmarkkinaosapuolen ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen eri tasoilla
 - c. teknologiset ja sosiaaliset innovaatiot (sosiaaliset innovaatiot voivat liittyä esim. teknologiaan, kaupallistamiseen, organisaatioiden toimintaan tai sosiaalisiin käytäntöihin)
 - d. kestävä kehitys jonkin/joidenkin seuraavan ulottuvuuden osalta: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävä kehityksen ulottuvuus

Hankkeiden valinnassa käytettävä pohjataulukko ja kriteeristö sekä tarkempaa tietoa hankkeiden valintaperusteista Manner-Suomen ESR-ohjelmassa 2007–2013 on liitteessä 8.

2.2 Hankkeiden hakumenettely ja käsittelyajat

Vuonna 2008 siirryttiin jatkuvaan hakumenettelyyn ESR- ja EAKR-toimenpideohjelmassa. Hakemuksia käsitellään viisi kertaa vuodessa EAKR-ohjelman toimintalinjoilla 2 ja 3 sekä ESR-toimenpideohjelman toimintalinjoilla 1-4. Vuoden 2010 käsittelyajankohdat ovat 30.1., 31.3., 31.5., 30.9. ja 30.11. Suoraan yrityksille (EAKR toimintalinja 1) ja niihin liittyviin ns. kuntahallihankkeisiin sekä Tekesin hankkeisiin (EAKR toimintalinja 2) suunnattuja tukia voi hakea jatkuvasti ilman määräaikoja.

Teemaohjelmien mukaisiin teemoihin hakeminen sovitetaan yleisiin käsittelyajankohtiin. Teemojen valmistelun taustalla on ollut mm. Itä-Suomen innovaatiostrategia, Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma, seutujen avainhankkeet ja eri yhteyksissä yritysten tunnistamat markkina- ja teknologiamahdollisuudet. Teemojen rahoittajia ja kehittäjiä yhteen kokoavilla kehittämisohjelmilla vahvistetaan erityisesti yrityksiä tukevaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämispuutteita sekä verkostohankkeita. Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvat teemat ovat

energia- ja ympäristötekniikka, teknologiateollisuuden uudet suunnittelu- ja tuotantomenetelmät, mittaus- ja sensoritekniikka ja hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen.

Toimintalinja 3:lla toteutettavan kokeiluosion eli eksperimentaation osalta järjestettiin erillinen itäsuomalainen hakukierros vuosina 2008–2009. Vuonna 2010 hakukierrosta ei enää järjestä.

2.3 N+2 sääntö

Ohjelmakautta 2007–2013 koskevan yleisasetuksen (EY) N:o 1083/2006 artiklan 83 mukaisen n+2 säännön mukaan rahastojen osuuden maksimimäärän saaminen edellyttää kunkin vuoden ohjelmakehyksen maksatusten kertymistä kehysvuonna ja kahtena sitä seuraavana vuotena (n-vuosi+2). Komissio maksaa jäsenmaalle kunkin ohjelma-asiakirjan mukaisen rahoitusosuuden todentamisviranomaisen toimittaman menoilmoituksen perusteella. Menoilmoitukseen sisällytetään tuensaajille maksetut julkiset menot (EU ja kansallinen julkinen rahoitus yhteensä).

N+2 sääntö tarkoittaa käytännössä sitä, että Itä-Suomen EAKR- ja ESR-ohjelman vuoden 2008 rahoituskehystä vastaava rahoitusosuus tulee olla todennettavasti maksettuna tuensaajille viimeistään vuoden 2010 marraskuun lopussa. Työvoimapolitiittisia toimenpiteitä ja pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluja (TE-keskus) koskee n+1 -sääntö.

Maksatukset hankkeisiin ovat (pl. yritystukihankkeet) viivästyneet ohjelmien myöhäisen käynnistymisen ja Eura -tietojärjestelmän käyttöönoton myöhästymisen johdosta. Päätöksiä rakennerahastohankkeista päästiin tekemään tietojärjestelmäavusteisesti täydellä teholla kesän 2008 alussa. Lisähaasteita ovat asettaneet myös varojen käytön lisääntyneet valvontavaatimukset.

Itä-Suomen EAKR-ohjelman osalta vuoden 2008 rahoituskehysten täyttymiseen tarvitaan maksatuksia Itä-Suomessa yhteensä 198,6 miljoonan euron verran. Pohjois-Savon alueella tämä tarkoittaa noin 74,3 miljoonan euron maksatuksia marraskuun loppuun 2010 mennessä. ESR-ohjelmassa Pohjois-Savon alueella pitäisi syntyä maksatuksia vastaavasti n. 46,9 milj. euroa marraskuun 2010 loppuun mennessä.

EAKR-ohjelmassa n+2-sääntö saadaan toteutettua vuoden 2007 rahoituskehysten osalta, mutta ESR-ohjelmassa sääntö ei toteudu ilman erityistoimenpiteitä.

3 Itä-Suomen alueellinen EAKR-toimenpideohjelma

Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavan Itä-Suomen alueellisen toimenpideohjelman tavoitteena on yritysten kilpailukyyn kehittäminen, toimiva innovaatioympäristö sekä vetovoimainen elinympäristö. Kehittämisen ydinalueita ovat yritysten perustaminen ja nuoret yrittäjät, kansainvälistyminen, osaamisen tuoteistaminen, innovatiiviset toimintatavat, tuottavuus ja kilpailukyky sekä vahvojen yritysryppäiden teemallinen kehittäminen. EAKR-toimenpideohjelman toimet ja vaikuttavuus tulee kohdistua Pohjois-Savoon. Ohjelmaa toteutetaan neljällä toimintalinjalla, joista toimintalinja 4. on tekninen tuki.

3.1 Toimintalinja 1. Yritystoiminnan edistäminen

Toimintalinjan 1 toimenpiteitä ovat suoraan yrityksille myönnettävät tuet. Toimintalinjalla 1 tukea myöntävät ELY/ TEM:n hallinnonalan rahoittajat voivat sopia indikaatiivisen rahoituskehyyksen kysynnän ja tarpeen mukaan (yritystuet ja Finnveran rahoitus) sekä informoivat rahoituspäätöksistään sihteeristöä ja MYR:ää.

Yritysten kilpailukyky ja kasvu perustuvat innovatiivisuuteen. Tuen myöntämiskriteereinä painottuvat innovatiivisuus, tuottavuus, uusien yritysten perustaminen ja varsinkin ohjelmakauden alkuvuosina myös työllisyys.

Hankkeiden yleisten valintakriteerien lisäksi toimintalinjan hankevalinnoissa korostuvat hankkeet, jotka

- luovat edellytyksiä uusien yritysten syntymiselle
- luovat edellytyksiä yritysten kasvulle
- parantavat yritysten tuottavuutta ja kilpailukykyä
- lisäävät yritysten innovaatiotoimintaa ja innovaatioiden kaupallistamista yrityksissä
- edistävät yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille
- kehittävät yritysten edellytyksiä yrityspalvelujen hyödyntämisessä
- edistävät yritysten edellytyksiä yhteistyön ja verkostojen kehittämisessä
- parantavat työllisyyttä tai turvaavat työpaikkoja
- toteuttavat ohjelman horisontaalisia periaatteita

3.1.1 Painopisteet

Toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti toimiviin kasvukykyisiin ja -haluisiin yrityksiin ja yritysryppäisiin. Lähtökohtana on yritysten kasvumahdollisuuksien turvaaminen ja kansainvälisen kilpailukyyn parantaminen.

Painopisteitä yritysten kehittämisessä ovat yritysten innovaatio- ja t&k-toiminnan vahvistaminen, tuotantoteknologian kehittäminen, yritysten kansainvälistymisen edistäminen sekä yritysverkostojen syntyminen ja vahvistaminen. Toimenpiteet kohdistuvat sekä yritysten em. tavoitteita edistävien investointien että kehittämishankkeiden tukemiseen. Toimialoittaisissa painotuksissa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös toimintalinjalla 2 esitetyt teemat ja muut painotukset.

Yritystoiminnan vahvistamiseksi pidemmällä aikavälillä edistetään uusien yritysten perustamista erityisesti kasvualoilla. Erityistä huomiota kiinnitetään myös toimintansa alkuvaiheessa olevien yritysten tukemiseen, mm. rahoituksen järjestämisen kautta.

Ohjelmakauden 2007–2013 määrälliset tavoitteet Pohjois-Savossa toimintalinjalla 1 ovat seuraavat:

TOIMINTALINJA 1	Tavoite	Toteuma (päättösten mukaan 3.9.2009)*
Uudet työpaikat (htv) yhteensä	4500	942
miehet	2736	746
naiset	1764	196
Uudet yritykset yhteensä (kpl)	648	30
miesyritykset	432	24
naisyrietykset	216	6
Yritysten T&K-hankkeet, (€)	18 115 000	4 502 000
Uudet T&K-työpaikat (htv)	180	-
Ympäristöpositiiviset hankkeet (€)	11 322 000	3 624 813
Tasa-arvoa edistävät hankkeet (€)	6 227 000	12 kpl

*Yrtti 2000 (vain yritystuet)

3.1.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Finnvera Oyj

Rahoitus kohdistuu sellaisiin yritysten ja yrittäjien hankkeisiin, jotka edistävät pk-yritysten kasvua, kansainvälistymistä, kilpailukykyä, yritysten tuottavuutta, uuden yritystoiminnan lisäämistä, yrittäjyyttä sisältäen myös naisyrittäjyyden sekä yritysten selviytymistä niiden murrosvaiheissa. Finnveran rahoitus kattaa hyvin myös palvelualan yritykset.

Finnveran rahoitukseen sisältyvä tuki on korko- tai provisiotukea seuraaviin rahoitustuotteisiin: investointi- ja käyttöpääomalaina, naisyrittäjälaina, pienlaina, ympäristölaina, yrittäjälaina ja Finnveran takaus.

Pohjois-Savossa varaudutaan kohdentamaan tukea myös innovatiivisten yritysten perustamisesta ja kasvua sekä pk-yritysten murrosvaiheista selviytymistä edistäviin pääomasijoitusrahastoihin enintään 5 miljoonaa euroa ohjelmakauden aikana. Tämä edellyttää kuitenkin, että sopimus rahastosta saadaan syntymään Itäsuomalaisia maakuntia tyydyttävällä tavalla, ja että rahastosta tulee Itä-Suomen kattava pysyvä rahasto. Sijoitukset tehtäisiin Veraventureen kautta Itä-Suomen/Pohjois-Savon kattaviin alueellisiin pääomasijoitusrahastoihin.

Mikäli Finnveralle varattua pääomasijoitusrahastoihin kohdistettavaa tukea ei saada käytetyksi, tullaan se käyttämään jäljempänä mainittuihin ELY/TEM:n yritystukiin.

Tekes on päättänyt, että EAKR-ohjelmassa ei käytetä tukimuotona Tekes-yritysrahoitusta. Ohjelma-asiakirjassa toimintalinja 1:lle esitetyt T&K-hanke- ja -työpaikkatavoitteet eivät näin ollen voi toteutua.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen yritystuet

- yrityksen kehittämisavustus ja
- energiatuki uusiutuvien energialähteiden käyttöön

Yrityksen kehittämisavustus

Yrityksen kehittämisavustusta myönnetään lähinnä pienille ja keskisuurille yrityksille pitkän aikavälin kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin silloin, kun yritys aloittaa toimintansa, laajentaa tai kehittää sitä. Yrityksen kasvun, kansainvälistymisen sekä verkostoitumisen tukeminen ovat keskeisiä tavoitteita.

Tuettavan hankkeen tulee olla yrityksen toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä ja avustuksella tulee olla merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen.

Aineellisten investointien tukemista koskevat linjaukset

Aineellisiin investointeihin liittyvä tuki kohdistetaan hankkeisiin, joilla seutukunnan elinkeinorakenne monipuolistuu tai vahvistuu tai joissa on toimintaympäristön tai rakennemuutoksen aiheuttamaa kehittämistarvetta.

Tukea myönnettäessä etusijalla ovat hankkeet, joiden arvioidaan lisäävän hakijayrityksen työpaikkojen määrällistä kasvua laadulliseen ja osaamiseen liittyvän kehityksen ohella. Kun tukea myönnetään tuottavuutta ja kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin, tuen suuntauksen painopiste on uudessa teknologiassa, uusissa tuotantomenetelmissä tai uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Korvausinvestointeja ei tueta.

Tukea myönnettäessä kiinnitetään huomiota kilpailuolosuhteisiin välttämällä markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Erityisesti alhaisen jalostusarvon toimialoilla ja hankkeissa tuen myöntämiseen suhtaudutaan pidättyvästi. Investointitukea saavien yritysten tuotteiden tai palvelujen edellytetään siten olevan kansainvälisesti kilpailukykyisiä.

Kilpailuolosuhteista johtuen henkilökohtaisia palveluja tuottavien yritysten sekä urakointi-, asennus- ja rakennustoimintaa harjoittavien yritysten investointien tukemiseen suhtaudutaan pidättyvästi. Poikkeuksena voivat olla sellaiset palvelut, jotka ovat elinkeinorakenteen kehittämisen kannalta tärkeitä.

Matkailuhankkeiden tukemisessa maakunnallisen strategian mukaisesti kehittämisen kohteina ovat matkailukeskukset ja merkittävimmät matkailukeskittymät. Ensisijaisesti tuetaan alueen vetovoimaa lisääviä hankkeita ja uusien, myös kansainvälistä kysyntää luovien ohjelmajpalvelujen kehittämistä.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitettavat hankkeet

Maaseudun kehittämistuen rahoitusjärjestelmän piiriin kuuluu mikroyritysten, alle 10 henkilöä työllistävien yritysten hankkeita muualla kuin Kuopion, Iisalmen ja Varkauden keskeisellä kaupunkialueella. Lisäksi pienet ja keskisuuret elintarvikkeiden ensiasteen jalostusyrietykset ovat maaseuturahoituksen piirissä koko maakunnan alueella.

Myös toimintaryhmät voivat jatkossa rahoittaa mikroyrityksiä. Toimintaryhmien vastuulla tulevat olemaan pääsääntöisesti alkavat ja pienet yritykset erityisesti kädentaito-, matkailu- ja palvelu- alalla.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mikroyritystuet on sovitettu yhteen EAKR-yritystukien kanssa TE-keskuksen yritysrahoitusryhmässä. Vuonna 2010 ohjelmien yhteensovittaminen tapahtuu ELY-keskuksen yritysrahoitusryhmässä.

Energiatuki

Energiatukea suunnataan ensisijassa uusiutuvien energialähteiden käyttöä lisääviin pk-yritysten investointeihin, joita ovat mm. yrityskäytössä olevien kiinteistöjen pääasiassa puupolttoaineita käyttävät lämpökeskukset sekä puupolttoaineiden ja kierrätyspolttoaineiden tuotantokalusto.

3.1.3 Tuensaajat ja rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 1 vuonna 2010

Toimintalinjan 1 tuensaajat:

- Uudet ja toiminnan alkuvaiheessa olevat pk-yritykset
- Kasvukykyiset ja aktiivisesti toimintaansa kehittävät pk-yritykset
- Toiminnan murrosvaiheessa olevat yritykset (mm. sukupolven vaihdostilanne)
- Suuret yritykset silloin, kun kyseessä on yrityksen kannalta merkittävä investointi uuteen toimintayksikköön, liiketoiminta-alueeseen, tuotteen, palveluun tai teknologiaan, hanke on erityisen tärkeä alueen työllisyyden kannalta, ja hankkeella merkittävä vaikutus pk-yritysten toimintaedellytysten parantamiseen siten, että ko. hanke lisää teknologian siirtoa pk-yrityksille, yhteistoimintaa pk-yritysten kanssa tai alihankintaa pk-yrityksistä.

Taulukko 1. Indikatiivinen rahoituskehys toimintalinjalla 1 vuonna 2009

TOIMINTALINJA 1	EAKR, €	Valtio, €	Yksityinen, €	Yhteensä, €
ELY/ TEM ¹	6 500 000	8 700 000	45 500 000	60 700 000

¹ Sisältää yritystuet, energiatuet ja Finnvera Oyj:n hankkeet.

3.2 Toimintalinja 2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Toimintalinjan toimenpiteillä kehitetään alueelle kansainvälisesti kilpailukykyinen yritysten tutkimus- ja innovaatioympäristö. Lisäksi vahvistetaan oppilaitosten (yliopistot ja korkeakoulut, ammattikorkeakoulut ja toisen asteen oppilaitokset), tutkimuslaitosten ja osaamiskeskittymien edellytyksiä ja roolia tutkimus- ja tuotekehitysrahoituksen ja teknologiaohjelmien hyödyntäjinä sekä tiedon välittäjinä ja soveltajina. Samoin toimenpiteillä kehitetään yrityspalveluorganisaatioita, jotta ne voivat paremmin tukea kasvuyritysten osaamisen kehittämistä ja edistää yritysverkostojen syntymistä. Innovaatio- ja osaamisrakenteiden avulla alueelle syntyy kasvautuvaa osaamista. Toimijoiden yhteisissä prosesseissa luodaan uusia kehittämiskonsepteja ja toimintamalleja.

Hankkeiden yleisten valintakriteerien lisäksi toimintalinjan hankevalinnoissa korostuvat hankkeet, jotka

- vaikuttavat alueen kilpailukykyyn ja työllisyyteen
- parantavat alueen innovaatioympäristöjä ja -kapasiteettiä
- synnyttävät ja hyödyntävät teknologisia ja sosiaalisia innovaatioita
- edistävät osaamiseen liittyvän uuden liiketoiminnan syntymistä
- lisäävät verkostoitumista ja yhteistyötä
- ovat yhteydessä alueen määrittelemiin strategiaan painotuksiin
- toteuttavat ohjelman horisontaalisia teemoja

3.2.1 Teemat ja muut painotukset

Toimintalinja 2:n painotukset Pohjois-Savossa ohjelmakaudella 2007–2013 ovat tutkimus- ja innovaatioympäristön vahvistaminen ja verkostoitumisen edistäminen.

Toimintalinja 2:n osalta tullaan toteuttamaan valittujen painopisteiden mukainen teemahaku. Valittujen teemojen mukaisiin hankkeisiin tullaan vuosina 2007–2010 kohdentamaan vähintään 65 % toimintalinjan rahoituksesta. Myös EAKR-toimenpideohjelman muiden toimintalinjojen sekä ESR-toimenpideohjelman toimenpiteillä tuetaan soveltuvin osin valittuja teemoja.

EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2 elokuun loppuun 2009 mennessä hyväksytyjen hankkeiden rahoituksesta 75 % on ollut teemojen mukaista. Teemojen toteutumista tarkastellaan tarkemmin luvussa 3.4.

Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvat teemat 2007 - 2010 ovat:

1. Energia- ja ympäristöteknologia
 - energiateknologiat erityisesti biopolttoaineisiin liittyen (uusien energialähteiden, -tuotteiden ja -tekniikoiden kehittäminen, prosessien tehokkuus ja vähäpäästöisyys, energian ja lämmön siirto, kattilateknologia, paineastiat, voimalaitosautomaatio), ympäristöteknologia (ympäristöriskien arviointi mm. pienhiukkaset ja energiantuotannon muut terveysvaikutukset)
 - täsmennetään teemaohjelmassa
2. Teknologiateollisuuden uudet suunnittelu- ja tuotantomenetelmät
 - automaatio, älykkäät koneensuunnittelu- ja rakennusmenetelmät, tuotantojärjestelmien kehittäminen ja hallinta (mm. simulointi), liikkuvat ym. työkoneet, kestävät pinnoitteet
 - täsmennetään teemaohjelmassa
3. Mittaus- ja sensoriteknikka
 - uudet anturit ja pinnoitteet, optiset materiaalit, matemaattinen mallinnus ja kehittynyt laskenta, kuvankäsittely, langaton teknologia, mm. prosessiautomaation ja lääketieteen mittaustekniikat, optiset mittaustekniikat, miniatyyrisointi
 - täsmennetään teemaohjelmassa

4. Hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen.
 - hyvinvointialan tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen
 - terveydenhuollon teknologia, bioteknologia, biomateriaalit, lääkekehitys (molekyylilääketiede, geeniterapia), ympäristöterveys, turvallisuusteknologia
 - uusien tuotantotapojen kehittäminen ja uusimpien teknologioiden hyödyntäminen palveluntuotannossa
 - kokeiluosiossa (luku 4.3.3) esitetyt tavoitteet ja toiminta tukevat teeman toteutusta

Pohjois-Savon maakuntaohjelmaa ja Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelmaa tukeviin muihin painotuksiin kohdennetaan toimintalinjalla kaksi enintään 35 % toimintalinjan rahoituksesta. Näitä painotuksia ovat:

- metsäteollisuuden älykkäät prosessit: automaatio, elinkaarihallinta, prosessien tehokkuus ja vähäpäästöisyys (vahvistettavat alat): puuteknikka ja puukomponentit sekä suunnittelu-järjestelmät
- elintarviketeknologia, ravitsemusosaaminen, terveelliset elintarvikkeet, karjanjalostus, kalan geneettinen jalostus ja kalanviljelyteknologia
- kaivannaistoiminta: maaperätutkimus, malminetsintä
- vapaa-aika ja matkailu: verkosto-osaaminen ja matkailupalvelutoiminta (Tahko-Kuopio-Leppävirta-Tervo)

Ohjelmakauden 2007–2013 määrälliset tavoitteet Pohjois-Savossa toimintalinjalla 2 ovat seuraavat:

TOIMINTALINJA 2	Tavoite	Toteuma 2007–2009
Uudet työpaikat (htv) yhteensä	266	139
miehet	152	87
naiset	114	52
Uudet yritykset yhteensä (kpl)	76	14
miesyritykset	38	10
naisy yritykset	38	4
T&K-hankkeet (€)	24 620 000	3 263 000
Uudet T&K-työpaikat (htv)	114	9
Ympäristöpositiiviset hankkeet (€)	6 259 000	3 108 000
Tasa-arvoa edistävät hankkeet (€)	6 259 000	0

3.2.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Rahoitusta suunnataan maakunnan keskeisille painopistealoille toimenpiteisiin, jotka palvelevat elinkeinoelämää sekä ensisijaisesti valittujen teemojen mukaisiin hankkeisiin. Toimintalinjalla pyritään edistämään alueellisten ja kansallisten osaamis- ja innovaatiostrategioiden ja -ohjelmien toteutusta. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman rahoitusta on yhteensovitettu toimintalinja 2:n kohdalla TE-keskuksen maaseuturyhmässä, jossa mm. Pohjois-Savon liitolla on edustus. Lisäksi TE-keskuksen maaseutu- ja energia-vastuualueen edustaja on maakunnan yhteistyöryhmän jäsen. Vuonna 2010 yhteensovitus tapahtuu maakunnan yhteistyöryhmän ja sen sihteeristön lisäksi myös ELY-keskuksen maaseuturyhmässä.

Pohjois-Savon liitto / TEM

- Tuetaan strategisesti keskeisiä ja teemoihin liittyviä selvitys- ja kehittämishankkeita.
- Vahvistetaan ja kehitetään yritysverkostojen syntyä ja kansainvälistymistä.
- Parannetaan yritysten toiminta- ja innovaatioympäristöjä sekä vahvistetaan kansainvälisten yritysten edellytyksiä sijoittua alueelle.

- Tuetaan osaamiskeskusohjelmien kärkihankkeita sekä valittujen teemojen mukaisia hankkeita maakunnan osaamiskeskitymissä.
- Myönnetään investointitukea ensisijaisesti teemoihin liittyvien innovaatioympäristöjen rakentamiseen.
- Varaudutaan alueellistamishankkeiden vaatimiin investointeihin.

Hanketyyppi (Alueiden kehittämislaki 7§ kohta 1 ja 2):

Kehittämishanke (kehittäminen, koneet ja laitteet)

Investointihanke (toimitilat, koneet ja laitteet) Ns. perusrakenteen investointituki, jossa kansallinen rahoitusosuus tulee kokonaisuudessaan kunnilta.

Tuensaajat:

Yrityspalveluorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät, koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot, yhdistykset

Pohjois-Savon liitto / OPM

- Tuetaan korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten sekä toisen asteen oppilaitosten rakenteellista kehittämistä, verkottumista työelämän kanssa ja laboratorioiden yhteiskäyttöä maakunnan painopistealoilla.
- Tuetaan maakunnan painopisteiden mukaisia investointeja, joilla vahvistetaan alueen koulutus- ja tutkimuslaitosten osaamisrakenteita ja edistetään niiden kansainvälistymistä.
- Tuetaan toisen asteen koulutuksen mikro- ja pk-yritystoimintaa palvelevien oppimisympäristöjen rakentamista ja yrityksiä palvelevan soveltavan tutkimuksen edistämistä maakunnan painopistealoilla.
- Tuetaan alueelle sijoituvia uusia toimintoja, jotka kytkeytyvät maakunnan painopistealoihin.
- Varaudutaan hammaslääketieteellisen koulutuksen käynnistymiseen liittyviin koulutus ja tutkimusympäristön investointeihin.

Hanketyyppi (Alueiden kehittämislaki 7§ kohta 3):

Investointihanke (toimitilat, koneet ja laitteet)

Kehittämishanke (mainittujen painotusten mukaisesti)

Tuensaajat:

Koulutus- ja tutkimusorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät

ELY / TEM, Tekes-rahoitus

- Rahoitetaan yrityslähtöisiä kansainväliseen kilpailukykyyn tähtääviä tutkimus-, innovaatio- ja kehityshankkeita yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa.
- Rahoitetaan alueen tarpeita palvelevaa tutkimusta ja nostetaan tutkimuksen ja sen puitteiden tasoa, jotta tutkimusryhmät kykenevät jatkossa saamaan kansallista ja kansainvälistä teknologia-, yritys- ja tiederahoitusta.
- Kehitetään yritysten ja tutkimuslaitosten tarvitsemaa tutkimusinfraa ja palvelutarjontaa maakunnan tarpeisiin sekä muualta tulevien tutkimusryhmien ja yritysten houkuttelemiseksi.
- Kehitetään teknologiansiirtoa ja tutkijavaihtoa.
- Vahvistetaan tutkimuksen kaupallistamista ja liiketoimintaosaamisen kehittämistä maakunnan painopistealoilla.
- Tuetaan julkisten tutkimus- yms. organisaatioiden tutkimus- ja innovaatiohankkeita, joiden tavoitteena on kehittää tai testata yrityksille mahdollisia teknologioita kehityspolkuja tai luoda perustaa yhteisille teknologisille alustoille.

Hanketyyppi:

Kehittämishanke (kehittäminen)

Investointihanke (koneet ja laitteet)

Tuensaajat:

Koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot

ELY / TEM

Vahvistetaan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä

- rahoittamalla yritysten neuvonta-, mittaus- ja testaus- tms. yrityspalveluorganisaatioita. Keskeinen hankekokonaisuus on Yritys Suomi-toiminta, erityisesti seudullinen yrityspalvelu-, kasvuyrityspalvelu- ja innovaatiopalvelukonseptit
- rahoittamalla hankkeita, joissa kunta tai kunnan kiinteistöyhtiö rakentaa toimitiloja pienille tai keskisuurille yrityksille. Rahoitusta suunnataan pääasiassa toimintalinjalla 1 määriteltyjen yritysten investointien tukemista koskevien linjausten mukaisesti
- rahoittamalla rakennemuutosalueiden yritystoiminnan aktivointihankkeita

Hanketyyppi:

Investointihanke (toimitilat)

Kehittämishanke (yrityspalveluhankkeet, ml. Yritys-Suomi toiminnan tukeminen)

Tuensaajat:

Yrityspalveluorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät

3.2.3 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 vuonna 2010

Taulukko 2. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 vuonna 2009

TOIMINTALINJA 2	EAKR, €	Valtio, €	Kunta, €	Yksityinen	Yhteensä, €
ELY/ TEM + tekes	3 500 000	4 600 000	0	700 000	8 800 000
Pohjois-Savon liitto/ TEM	2 500 000	1 000 000	2 100 000	0	5 750 000
Pohjois-Savon liitto/ OPM	2 100 000	1 300 000	510 000	0	3 910 000
Ohjelmareservi	0	0	0	0	0
Yhteensä	8 100 000	6 900 000	2 610 000	850 000	18 460 000

3.3 Toimintalinja 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Itä-Suomen toimenpideohjelmassa alueiden saavutettavuutta voidaan tukea liikenneväyliin ja logistisiin järjestelmiin liittyvillä toimenpiteillä, jos maakunnat näkevät ne erityisen tärkeiksi alueellisen kehityksen kannalta.

Tavoitteena on luoda Itä-Suomesta vetovoimainen alue, jossa taloudellinen toiminta ja luonnon- ja kulttuuriympäristön hoito sovitetaan yhteen. Ympäristön hoitoon liittyviä hankkeita voidaan tukea silloin, kun toimenpiteet edesauttavat uusien yritysten sijoittumista Itä-Suomeen tai toimenpiteet tukevat olemassa olevien yritysten kasvua

Uusiutuvien energialähteiden käyttöä lisätään edistämällä erilaisia raaka-aineen saantiin ja markkinoille pääsyyn liittyviä selvityshankkeita ja panostamalla menetelmänkehitykseen. Ohjelmasta rahoitetaan erityisesti yhteistyö-, verkosto- ja public-private-hankkeita sekä kunnallisiin järjestelmiin ja palveluihin liittyviä selvityshankkeita.

Palvelujärjestelmiä kehitetään mm. tietoyhteiskunnan keinoin luomalla uusia palvelusisältöjä ja palvelujen järjestämis-, tuottamis- ja jakelutapoja sekä edistämällä niiden käyttöön ottamista. Hankkeiden tulee vastata Itä-Suomelle tyypillisten saavutettavuusongelmien tai väestön ikääntymisen haasteisiin. Ne voivat toimia pilotteina ja niiden avulla voidaan ottaa käyttöön uusia menetelmiä Itä-Suomessa.

Hankkeiden yleisten valintakriteereiden lisäksi toimintalinjan hankevalinnoissa korostuvat hankkeet, jotka

- parantavat alueen saavutettavuutta ja logististen järjestelmien toimivuutta,
- parantavat alueen vetovoimaisuutta yritysten, työntekijöiden ja matkailijoiden näkökulmasta,
- parantavat elinympäristön laatua,
- parantavat palvelujen sisältöä, laatua, tehokkuutta, saatavuutta sekä yhteistyötä kuntien ja muiden palveluntuottajien kesken, lisäksi kokeilutoiminnan tulosten tulee olla laajennettavia ja monistettavia (kokeiluosio),
- vahvistavat muutoin yritystoiminnan toimintaympäristöä.

3.3.1 Painopisteet

Toimintalinja 3:n painotukset Pohjois-Savossa ohjelmakaudella 2007–2013 on saavutettavuuden parantaminen ja alueen vetovoimaisuuden lisääminen kohdentamalla rahoitusta erityisesti liikennehankkeisiin (tie- ja ratahankkeet) sekä ympäristöhankkeisiin. Toimintalinjan rahoitusta suunnataan mahdollisuuksien mukaan toimintalinja 2:n mukaisiin teemoihin.

Ohjelmakauden 2007–2013 määrälliset tavoitteet Pohjois-Savossa toimintalinjalla 3 ovat seuraavat:

TOIMINTALINJA 3	Tavoite	Toteuma 2007–2009
Uudet työpaikat (htv) yhteensä	11	0
miehet	7	0
naiset	4	0
Uudet yritykset yhteensä (kpl)	7	0
miesyritykset	3,6	0
naisy yritykset	3,6	0
Hyvinvointipalveluhankkeet (€)	2 881 754	583 000
Alueen vetovoimahankkeet (€)	3 602 193	0
Ympäristöpositiiviset hankkeet (€)	12 607 676	2 433 000
Tasa-arvoa edistävät hankkeet (€)	1 801 097	0

3.3.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Saavutettavuutta ja alueen vetovoimaisuutta yritysten, työntekijöiden ja matkailijoiden näkökulmasta lisäävillä hankkeilla tulee olla välitön kytkentä elinkeinotoimintaan.

Pohjois-Savon liitto / STM

Hanketoiminnalla

- edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveydenhuollon erityishaasteisiin vastaavia palveluinnovaatioita, jotka liittyvät palvelujen tuotantoon, järjestämiseen, rahoitukseen tai jakeluun,
- kehitetään esteettömiä palveluja,
- kehitetään helppokäyttöisiä palvelusisältöjä ja sovelluksia hyödyntäen tietoyhteiskunnan keinoja (etälääketiede, sähköiset apuvälineet ja laitteet ja asiakaslähtöiset tietojärjestelmät),
- kehitetään kotona tapahtuvan hoidon ja asiain palvelukokonaisuuksia

Hanketyyppi:

Kehittämishanke (kehittäminen, koneet ja laitteet)

Tuensaajat:

Kunnat ja kuntayhtymät, kehittämisorganisaatiot, osuuskunnat, säätiöt ja yhdistykset

Pohjois-Savon liitto / TEM

- Rahoitetaan sekä maakunnallisia että Itä-Suomi-yhteistyönä toteutettavia kokeilutoimenpiteitä (nk. eksperimentaatio) sekä niihin mahdollisesti kytkeytyviä investointeja.
- Rahoitetaan matkailuun ja muuhun elinkeinotoimintaan liittyviä investointeja.
- Rahoitetaan uusiutuvien energianlähteiden käytön lisäämiseen liittyviä selvityksiä sekä alan menetelmänkehitystä.
- Selvitetään miten ja missä laajuudessa EAKR-varoja voidaan ohjata Laajakaistaa kaikille -hankkeen rahoittamiseen maakunnassa. EAKR-varojen ohjaaminen haja-asutusalueille laajakaistojen rakentamiseen ei saa merkitä sitä, että valtion ja EU:n maaseuturahaston hankkeeseen kaavailtuja varoja pienennetään.

Hanketyyppi:

Kehittämishanke (kehittäminen, koneet ja laitteet)
Investointihanke. Ns. perusrakenteen investointituki, jossa kansallinen rahoitusosuus tulee kokonaisuudessaan kunnilta.

Tuensaajat:

Kunnat ja kuntayhtymät, kehittämisorganisaatiot (investoinnit ja kehittäminen)
Kokeilutoimenpiteissä edellisten lisäksi osuuskunnat, säätiöt ja yhdistykset

ELY / TEM

Tuettava toiminta edistää suoraan tai välillisesti uusien työpaikkojen syntymistä siten, että investointien avulla saavutetaan vetovoimainen toimintaympäristö yrityksille ja hyvä elinympäristö asukkaille.

Rahoitetaan

- Työllisyyttä ja yritystoimintaa edistävien uusien toimintamallien kehittämiseen liittyviä investointeja
- Matkailuelinkeinoa ja alueen vetovoimaisuutta tukevat hankkeet
- Muut uusien työpaikkojen syntymistä edistävät investointihankkeet

Hanketyyppi:

Investointihanke (toimitilat, infra)

Tuensaajat:

Kunnat ja kuntayhtymät, säätiöt ja yhteisöt

ELY/ MMM, YM

Kaikilla ohjelmasta rahoitettavilla ympäristöhankkeilla tulee olla selkeä elinkeinokytkentä.

- Edistetään vesistöjen kunnostusta ja vesihuoltoa
 - vesienhoidon järjestämiseen liittyvät toimenpiteet kuten vesistöjen kunnostushankkeet
 - vesihuoltohankkeet
- Kehitetään ja luodaan edellytyksiä luonto- ja kulttuurimatkailulle.
 - Natura-alueisiin liittyvän palveluvarustuksen parantaminen
 - matkailua ja virkistystä parantavan infrastruktuurin parantaminen
- Säilytetään ja kunnostetaan luonnon- ja kulttuuriperinnön kannalta arvokkaita rakennuksia ja ympäristöjä.
 - tuetaan ensisijaisesti alueiden vetovoimaisuutta palvelevia kunnostushankkeita
- Tehdään selvityksiä ja suunnitelmia, joilla kehitetään menetelmiä ja uusia teknologioita, joilla voidaan
 - vähentää jätteiden haitallisuutta ja määrää, lisätä jätteiden uudelleenkäyttöä ja kierrätystä, sekä edistää turvallista loppukäsittelyä,
 - tehostaa jätevesien käsittelyä,
 - edistää vesivarojen kestävästä käytöstä,
 - parantaa riskien hallintaa.

Hanketyyppi:

Kehittämishanke (kehittäminen)

Investointihanke (infra)

Tuensaajat:

Kunnat ja kuntayhtymät, kehittämisorganisaatiot, osuuskunnat, säätiöt ja yhdistykset

Liikennevirasto / LVM

LVM:n hallinnonalan rahoitus ohjelmakaudella 2007–2013 kohdistetaan Liikennevirastolle. Toimenpiteillä tuetaan koko liikennejärjestelmän kehittämistä ja niillä on konkreettinen kytkentä elinkeinoelämän hankkeisiin ja elinkeinoelämän sijoittumiseen. Toimenpiteillä luodaan alueen elinkeinoelämälle kestävä ja pysyvä kilpailuetua. Toimenpiteet kohdistuvat maakunnan saavutettavuuden parantamiseen, teollisuuden logistiikka- ja kuljetuskustannusten alentamiseen,

elinkeinoelämän sijoittumisen edellyttämän maankäytön kehityksen tukemiseen sekä matkailuelinkeinon toimintaympäristön kehittämiseen.

Pohjois-Savossa vuosien 2008–09 keskeiset hankkeet, Rissalan yritysalueen liittymäjärjestelyjen kehittäminen ja Tahkon matkailualueen liikenneverkon kehittäminen, valmistuvat vuoden 2009 loppuun mennessä. Hankkeisiin on varattu tukea kaikkiaan 4,75 milj. €.

Vuoden 2010 keskeinen hanke on tiesuunnitelman laatiminen yhteysväille Leppävirta–Kuopio (väli Palokangas–Humalajoki). Suunnitteluun ohjattiin jo vuonna 2009 0,343 milj. € lisäresursseista, jotka siirrettiin vuoden 2013 kehyksestä vuodelle 2009 (20 %). Vuonna 2010 varaudutaan suunnittelun rahoittamiseen 1,8 milj. €:lla.

Määrärahojen puitteissa varaudutaan Savon radan nopeustason nostoon vuosina 2008–2010 enintään 6,2 miljoonalla eurolla (EAKR-osuus + kansall. vastinraha). Vuoden 2008 ja 2009 yhteistyöasiakirjoissa Ratahallintokeskukselle kohdennettiin rahoitusta kaikkiaan 4,7 M€. Vuoden 2010 MYAK:ssa ratahankkeisiin kohdennetaan lisäresursseja 2 milj. €. Etelä-Savon MYAK:ssa kohdennetaan vuosina 2009–2011 noin 4,5 milj. € nopeustason nostoon Etelä-Savon alueella.

Hanketyyppi:
Investointihanke

Tuensaajat:
Liikennevirasto

3.3.3 Kokeiluosion toteutus vuosina 2008–2010

Pohjois-Savon liitto yhdessä muiden viranomaisten kanssa sovittavat yhteen EU:n rakennerahasto-ohjelmien, erityisesti sosiaali- ja terveystalouden palvelujärjestelmien kehittämistoimenpiteitä kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämissuunnitelman (Kaste) ja Innovaatiot sosiaali- ja terveystalouden palvelujärjestelmässä (Tekes) -ohjelman kanssa, lähtökohtana Pohjois-Savon maakuntaohjelman ja Itä-Suomen yhteisesti sopimat painotukset.

Pohjois-Savon liitto / TEM

Kokeiluosion tavoitteena on hyvinvointipalveluiden osalta

- edistää Itä-Suomen erityishaasteisiin (harva ja kauttaaltaan asuttu, pitkät etäisyydet, väestön ikääntyminen) vastaavia palvelujen kehittämiskokeiluja, jotka liittyvät hyvinvointipalvelujen sisältöön, laatuun, tehokkuuteen sekä saatavuuteen
- kehittää asiakaslähtöisiä ja helppokäyttöisiä palveluja
- edistää itsenäistä suoriutumista
- edistää yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin kumppanuutta ja uusia yhteistyömuotoja palvelutuotannossa

Palvelujärjestelmiä koskeva kokeiluosio toteutettiin vuosina 2008–2009 Itä-Suomen laajuisena hankehakuna.

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirjassa vuonna 2009 varattiin EAKR-rahoitusta ja valtionrahoitusta vähintään yhteensä 525 300€. Vuonna 2010 uutta erillistä hakukierrosta kokeilutoimista ei enää järjestetä. Sitomatta jäänyt rahoitus voidaan jatkossa käyttää myös maakunnallisiin hankkeisiin, joita arvioidaan kokeilutoimiosion kriteereillä ja osana kokeilutoimiosiota. Sitomatta jäänyt avustus voidaan tarvittaessa myös purkaa kokeilutoimiosiota, jolloin se palautuu maakunnittain toimintalinjan 3 kehykseen. Mahdollinen normaaliin kehykseen palautuva rahoitus tulee huomioida maakunnan yhteistyöasiakirjassa.

Kokeiluosion erityiset hankevalintakriteerit:

- hanke toteutetaan kahden tai useamman maakunnan alueella (tärkeä kriteeri)
- yhteistyöverkoston laatu ja osaaminen
- hanke hyödyntää hyvinvointiteknologioita
- hanke lisää palvelujen kustannustehokkuutta

- hanke kehittää palvelutuotannon johtamismenetelmiä
- hanke voi kohdistua myös yhden maakunnan alueelle, jolloin siltä edellytetään, että se on sovellettavissa muualla ja/tai, että hankkeen toteutus on järjestetty vuorovaikutteisesti itäsuomalaisten toimijoiden kautta.

Kokeiluosion hankkeiden valmistelu ja päätöksenteko on maakunnan liittojen vastuulla. Vuoden 2009 Itä-Suomen laajuinen hankehaku oli uusien hankkeiden osalta viimeinen. Kaikkia kokeiluosioon osoitettuja hankkeita käsitellään ohjelmatyöryhmässä, josta Itä-Suomen maakunnat ovat erikseen sopineet. Maakunnat voivat nimetä lisäksi hankevalmistelua varten asiantuntijatyöryhmän. Yhteishankkeiden hakemukset osoitetaan sille maakunnan liitolle, jonka alueella hakija toimii. Tämä ns. koordinaatiomaakunta valmistele yhteishankkeen päätöksen. Muut maakunnan liitot tekevät päätöksen osallistua yhteishankkeeseen MYR:ien työjärjestyksen edellyttämällä tavalla ja osoittavat yhteisesti sopimansa rahoitusosuudet koordinaatiomaakunnalle. Ohjelmareservimenettelyä ei käytetä kokeilutoimenpiteiden toteuttamiseen.

Tulosten laajempaa käyttöönottoa tuetaan Itä-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjojen 1 ja 2 toimenpiteillä, jotka kohdistuvat erityisesti kuntien vastuulla olevien palvelujen tuotantoa monipuolistaviin palveluyrityksiin ja niiden yhteistyön edistämiseen sekä edistämällä palvelujärjestelmiin liittyvien teknologiainnovaatioiden ja -sovellusten syntymistä. Kokeiluosio tukee lisäksi *Pohjois-Savon hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen* -teemaohjelman toteutusta.

3.3.4 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 vuonna 2010

Taulukko 3. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 vuonna 2009

TOIMINTALINJA 3	EAKR, €	Valtio, €	Kunta, €	Yksityinen, €	Yhteensä, €
Pohjois-Savon liitto/ TEM	3 800 000		3 040 000		6 840 000
Pohjois-Savon liitto/ STM					0
ELY/ TEM	300 000	300 000	600 000		1 200 000
Liikennevirasto, tiet /LVM	1 000 000	800 000	0		1 800 000
Liikennevirasto, radat /LVM	1 300 000	700 000	0		2 000 000
ELY/ YM, MMM	715 000	688 000	983 000		2 386 000
Ohjelmareservi					0
Yhteensä	7 115 000	2 488 000	4 623 000	0	14 226 000

3.4 Teemojen toteutuminen EAKR- ja ESR-toimenpideohjelmissa

Tausta

EAKR- ja ESR-ohjelmilla tuetaan erityisesti Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvia teemoja. Teemojen valmistelun taustalla on ollut mm. Itä-Suomen innovaatiostrategia, Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma, seutujen avainhankkeet ja eri yhteyksissä yritysten tunnistamat markkina- ja teknologiamahdollisuudet. Teemojen rahoittajia ja kehittäjiä yhteen kokoavilla kehittämisohjelmilla vahvistetaan erityisesti yrityksiä tukevaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämispuitteita sekä verkostohankkeita.

Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvat teemat ovat:

- 1) energia- ja ympäristöteknologia
- 2) teknologiateollisuuden uudet suunnittelu- ja tuotantomenetelmät
- 3) mittaus- ja sensoriteknikka
- 4) hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen

Valittujen teemojen mukaisiin hankkeisiin kohdennetaan vuosina 2007–2010 vähintään 65 % EAKR-toimintalinjan 2 rahoituksesta. Myös EAKR-ohjelman muiden toimintalinjojen sekä ESR-toimenpideohjelman toimenpiteillä tuetaan soveltuvin osin valittuja teemoja.

Toteutuminen

EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2 hyväksytyjen hankkeiden rahoituksesta 75 % on ollut teemojen mukaista. Kaikista elokuun loppuun 2009 mennessä EAKR-ohjelman toimintalinjoille 1-3 rahoitettaviksi hyväksytyistä hankkeista, lukuun ottamatta Finnveran tukia, 62 % on ollut teemojen mukaisia.

ESR-ohjelmaan hyväksytyjen hankkeiden rahoituksesta 13 % on ollut teemojen mukaista. TE-keskuksen rahoittamat ESR-hankkeet eivät ole vielä kohdistuneet teemoihin, mutta Itä-Suomen lääninhallituksen rahoittamien ESR-hankkeiden rahoituksesta 28 % on ollut teemojen mukaista.

Teemojen kehittämishankkeiden ja rahoituksen etenemistä arvioidaan vuosittain ja tarvittaessa painotuksia muutetaan. Tavoitteena on pitkäjänteinen kehittämiss politiikka, joka ei kuitenkaan estä eteen tuleviin uusiin mahdollisuuksiin tarttumista. Teemojen ohjausryhmät seuraavat ja ohjaavat teematyön etenemistä ja raportoivat Pohjois-Savon liitolle ja MYR:lle. Teemaohjelmat ovat nähtävillä Itä-Suomen rakennerahastoportaalin (<http://rakennerahastot.ita-suomi.fi>) Pohjois-Savon osiossa, välilehdellä ”maakunnan painopisteet ja teemat”.

4. Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelma, Itä-Suomen osio

ESR-toimenpideohjelmalla tuetaan Lissabonin strategian ja EU:n työllisyysstrategian sekä yhteisön sosiaalista osallisuutta koskevien tavoitteiden sekä näitä koskevien kansallisten toimenpideohjelmien toteuttamista. Ohjelman tavoitteena on keskittyä tärkeimpiin työvoima-, koulutus- ja elinkeinopolitiikan haasteisiin siten, että ESR-toimenpiteet täydentävät ja tuovat aitoa lisäarvoa kansalliseen toimintaan.

ESR -toimenpideohjelmassa on viisi toimintalinjaa. ESR-toiminnan painopisteet ovat työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen, työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen, työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen ja jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa. Toimintalinja viisi on tekninen tuki. Toimintalinjojen toteutuksessa voidaan osallistua Manner-Suomen ESR-ohjelman valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin.

ESR-toimenpideohjelmalla tuetaan yhteistyöasiakirjan luvussa 3.2 määriteltyjä teemoja.

Manner-Suomen ESR-ohjelman seurantakomitean päätöksen mukaan ESR-toiminnassa on mahdollista rahoittaa EAKR-tyyppistä toimintaa yleisasetuksen (1083/2006/EY) ja ESR -asetuksen (1081/2006/EY) mukaisesti silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ohjelman toteutuksen joustavoittamiseksi ja tuloksellisen toteutuksen varmistamiseksi.

Seurantakomitea linjasi vuosien 2009 ja 2010 ESR-varojen suuntaamista seuraavalla tavalla: ”Manner-suomen ESR-ohjelman varoja käytetään tehostetusti täydentämään kansallisin varoin rahoitettuja toimenpiteitä vaikeutuneen talous- ja työllisyystilanteen aiheuttamien työllisyysongelmien helpottamiseksi. Seurantakomitean hyväksymiä hankevalintakriteerejä sovellettaessa suunnataan toimia alueellisten työttömyysongelmien ennaltaehkäisyyn ja hoitoon. Yritysten ja niiden henkilöstön informointia ja neuvontapalveluja lisätään.” Valtioneuvoston päättämästä varojen hallinnonaloittaisista prosentiosuuksista voidaan poiketa. Varoja suunnatessa voidaan painottaa ohjelman toimintalinjoja ohjelma-asiakirjassa prosentiosuuksista poiketen.

Vuoden 2010 alusta toteutettavan valtion aluehallinnon uudistuksen myötä nykyisten kuuden viranomaisen tehtävät kootaan ja uudelleen organisoidaan kahteen viranomaiseen. Uudet viranomaiset ovat Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) ja Aluehallintovirasto (AVI). ELY-keskus tukee alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla. Keskus edistää yrittäjyyttä, työmarkkinoiden toimintaa, osaamista ja kulttuuria, liikennejärjestelmän toimivuutta ja liikenteen turvallisuutta, hyvää ympäristöä sekä luonnon ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä alueilla sekä työvoiman maahanmuuttoa. Pohjois-Savon ELY-keskukseen siirtyvät välittävät toimielimet ovat Pohjois-Savon TE-keskus, Itä-Suomen lääninhallitus, sivistysosasto ja Itä-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan hankepäätösten valmistelussa hyödynnetään hallinnonalan asiantuntemusta.

Pohjois-Savon ELY hoitaa kulttuuripolitiikan tehtäviä laajennetulla toiminta-alueella, missä hyödynnetään kolmessa maakunnassa toimimisen synergiaetuja ja verkostomaista toimintatapaa.

4.1 Toimintalinja 1. Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen

4.1.1 Toimintalinjan tavoitteet ja painopisteet

Toimintalinjan tavoitteena on luoda kehityskykyisiä, jaksavia ja muuntuvia työorganisaatioita ja yritystoimintaa sekä turvata työllisyys ja osaamisen kehittäminen koko Itä-Suomessa huomioiden harvan asutuksen aiheuttamat ongelmat.

Painopisteet

- työyhteisöjen joustavuuden ja muutosvalmiuden lisääminen; monimuotoistuvat työyhteisöt sekä työhyvinvoinnin turvaaminen
- pk-yritysten johdon ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä tuottavuuden ja innovatiivisuuden kehittäminen yrityksissä
- yrittäjyyden edistäminen, alkavien yritysten tukeminen ja erityisryhmien yrittäjyyden tukeminen

Toimia kohdennetaan erityisesti muutoksen hallintaan ja ennakkointiin liittyvään toimintaan, jolla kehitetään työorganisaatioiden toimivuutta ja laatua, osaamista, työhyvinvointia ja työssä jaksamista sekä innovatiivisuutta. Lisäksi toimenpiteillä vahvistetaan pk-yritysten kasvumahdollisuuksia ja kansainvälistymisvalmiuksia ja tuetaan uuden yrittäjyyden ja yritystoiminnan syntymistä. Toimia suunnataan teemakohtaisesti mahdollisuuksien mukaan erityisesti sellaisille toimialoille ja henkilöryhmille, joilla toimintaympäristön ja rakennemuutoksen aiheuttama kehittämis- ja muutostarve on suurin.

4.1.2 Kohderyhmät

- työorganisaatioiden ja yritysten henkilöstö ja johto
- yrittäjät ja yrittäjäksi aikovat, erityisesti naisyrittäjät
- toisen asteen ja korkeakoulujen opiskelijat yrittäjyyshankkeissa
- koulutus-, tutkimus- ja työvoimapalvelujen henkilöstö
- kehittäjäorganisaatioiden henkilöstö
- yritystä perustavat työttömät tai työttömyysuhan alaiset
- lomautetut ja työttömät

4.1.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

ELY / TEM

Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman kehittäminen

- Tuetaan ennakoivaa, työorganisaatiolähtöistä ja työelämän muutoksiin vastaavaa, työpaikalla tapahtuvaa oppimista edistäviä toimia, joissa otetaan huomioon eri henkilöstöryhmät
- Tuetaan toimia, jotka kehittävätkin työorganisaatioiden laatua ja toimivuutta sekä henkilöstön ammatillista osaamista, työhyvinvointia ja työssäjaksamista

Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen

- Yritysten johto- ja avainhenkilöiden liiketoimintaosaamisen ja johtamisvalmiuksien kehittäminen
- Yritysten kansainvälistymishankkeet
- Uudet liiketoimintamallit ja –palveluprosessit, liiketoiminnan tuottavuutta kohottavat toimenpiteet
- Yritysten yhteistyöverkostojen ja toimintoketjujen rakentaminen ja kehittäminen
- Yritysten sähköisen liiketoiminnan ja tieto- ja viestintäteknologian kehittäminen

Alkavien ja nuorten yritysten kehittäminen

- Alkavien yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistaminen valmennusohjelmien, konsultoinnin ja neuvontapalvelujen avulla

- Tuetaan uudenlaista yrittäjyyttä, tuetaan starttiyrittäjyyttä starttirahalla, aloittavien yrittäjien liiketoimintaosaamisen kehittämistä ja jatko-ohjauksen ja -neuvonnan järjestämistä
- Tuetaan työllisyyden kannalta tärkeiden sukupolven/omistajavaihdosten onnistumista

ELY / OPM

- Edistetään työpaikalla tapahtuvaa oppimista
- Tuetaan T&K-toiminnan ja logistiikan johtamisen kehittämistä.
- Edistetään liiketoimintaosaamisen kehittämistä tukemalla erityisesti kansainvälistymisen, verkostotoiminnan ja logistiikan osaamista.
- Tuetaan koulutusjärjestelmän ja yritysten välistä yhteistyötä yrittäjyysopintojen ja myönteisen yrittäjyysasenteen luomiseksi.
- Tuetaan luovan talouden potentiaalin hyödyntämistä yrittäjyydessä ja liiketoiminnassa.
- Kehitetään yhteistyössä työelämän, kolmannen sektorin ja sivistystoimen toimijoiden kanssa työhyvinvointia edistäviä toimintamuotoja.
- Tuetaan monikulttuuristen työ- ja opiskelu ympäristöjen kehittämistä.

ELY / STM

- Tuetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monimuotoistuvien työyhteisöjen joustavuuteen, muutosvalmiuteen, tasa-arvoon ja työssä jaksamiseen tähtäävää kehittämistä
- Edistetään työn ja perhe-elämän yhteensovittamista

Pohjois-Savon liitto / TEM

- Pohjois-Savon liiton rahoittamien EAKR-kehittämishankkeiden tavoitteita tukevat ESR-toimenpiteet

4.1.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 1 varataan 33,1 % (35 %) osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan rahoitusta varataan ohjelmareserviin 0,040 milj.€. Opetusministeriön hallinnonalan rahoitusta varataan ohjelmareserviin 0,070 milj.€.

Taulukko 4. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 1 rahoittajittain vuonna 2010

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-reservi	Yhteensä
	TEM	OPM	STM	TEM		
HALLINNONALA						
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 33,26 (35 %)	4,656	1,137	0,253	0,293	0,110	6,449
ESR	2,400	0,582	0,130	0,151	0,064	3,327
VALTIO	1,733	0,420	0,090	0,109	0,046	2,398
Kuntarahoitus	0,523	0,135	0,033	0,033		0,724
Muu julkinen						0,000

4.2 Toimintalinja 2. Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen

4.2.1 Tavoitteet ja painopisteet

Tavoitteena on saada mahdollisimman moni työkäinen mukaan yhteiskuntaan työmarkkinoille osallistumisen kautta, edistää sosiaalista osallisuutta ja minimoida syrjäytymisestä ja työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia.

Painopisteet

- työmarkkinoiden toimivuuden edistäminen sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon varmistaminen
- sosiaalisen osallisuuden edistäminen yhdenvertaisten työmarkkinoiden kehittämiseksi
- nuorten työllisyysvalmiuksien kehittäminen
- ikääntyvien työllistyvyyden tukeminen

Toimenpiteillä kehitetään toimintamalleja, joilla edistetään ammatillista liikkuvuutta ja madalletaan työnantajien työllistämiskynnystä, kehitetään yhteistyöverkostoja ja uudenlaisia työllistymisen mahdollisuuksia sekä kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuuksia toimia palveluntuottajina ja työllistävän toiminnan kehittäjinä.

Toimenpiteitä suunnataan erityisesti pitkittyneen työttömyyden lievittämiseen, työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien vaikeasti työllistyvien työllistymiseen.

Toimenpiteillä ehkäistään nuorten koulutuksen keskeyttämistä ja edistetään nuorten pääsyä koulutukseen ja työelämään ja kehitetään moniammatillisia menettely- ja palvelumalleja. Lisäksi toimenpiteillä kehitetään toimintamalleja ikääntyvien työllistyvyyden tukemiseksi.

4.2.2 Kohderyhmät

- pitkäaikais-, toistuvais- ja rakennetyöttömät, erityisesti ikääntyneet työnhakijat
- vaikeasti työllistyvät työnhakijat, kuten maahanmuuttajat ja vajaakuntoiset
- opiskelijat, jotka ovat aikeissa keskeyttää koulutuksen tai nuoret, jotka eivät omaehtoisesti hakeudu koulutukseen tai koulutuksesta työelämään, sekä nuoret, jotka ovat syrjäytymisvaarassa
- erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat
- työttömät naiset ja miehet hankkeissa, joissa vähennetään sukupuolten mukaista jakoa työelämässä ja koulutuksessa
- henkilöt, jotka ovat vaarassa syrjäytyä ennen työmarkkinoille tuloaan
- lomautetut ja työttömät

4.2.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

ELY / TEM

Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen

- Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen, ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden edistäminen, ammatillisen segregaation lieventäminen, työllistämiskynnysten madaltaminen, työnantajien tilannekohtaisiin tarpeisiin vastaaminen.
- Suomeen muuttaneiden alkuvaiheen ohjaus ja osaamisen kehittämisen palvelukokonaisuus (työpaikalla tapahtuva ammattitaidon tunnistaminen ja tunnustaminen, kielen ja ammatilliseen osaamiseen perustuva täydennyskoulutus ja työharjoittelu; nuorille ja perheille tukitoimia; viranomaisyhteistyö).
- Palvelumallien kehittäminen ja tukitoimien järjestäminen nuorten, vastavalmistuneiden ja akateemisten työttömien työllistymisen edistämiseksi ja tueksi
- Työttömyyttä aiheuttavaan rakennemuutokseen vastaaminen

Syrjäytymisen ehkäisy ja välityömarkkinoiden kehittäminen

- Välityömarkkinoiden luominen ja vahvistaminen paikallis- ja seututasolla siten, että parannetaan työllistymismahdollisuuksia ja ammatillista osaamista (yksilölliset palvelukokonaisuudet, aktivointiohjelmat, täydentävien palvelujen kehittäminen; verkostoyhteistyö; sosiaalisten yritysten lisääminen; ympäristön hoidon työllisyystyöt).
- Kolmannen sektorin ja työvalmennuspalvelutuottajien työllistävän toiminnan kehittäminen ja tukeminen

ELY / OPM

- Kehitetään nuorten ja aikuisten tieto- ja neuvontapalveluja sekä nuorten osallisuutta ja vaikuttamista tukevia menetelmiä ja edistetään erityisryhmien huomioon ottamista sekä opiskelun ja työllistymisen parantamista
- Edistetään nuorten työpajatoiminnan menetelmällistä kehittämistä.
- Nuorten työpajatoimintaa monipuolistetaan ja kehitetään moniammatillisessa palveluverkostossa sekä pajatoiminnan alueellista kattavuutta parannetaan.
- Edistetään oppimista tukevia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksien kehittämistä erityisesti aikuisopiskelijoiden tarpeiden näkökulmasta ja kehitetään alueellisesti tasatarvoisten koulutuspalvelujen saavutettavuutta.
- Edistetään nuorten valinnanmahdollisuuksia eri koulutusohjelmien ja tasojen sisällä ja välillä. Koulutuksen laatua kehitetään nuorten osaamistakuun avulla ja opinto-ohjausta tuemalla kehitetään opetus- ja neuvontahenkilöiden työelämän tuntemusta. Luodaan nuorille jatkuva oppimisen malli.

ELY / STM

- Rahoitetaan vaikeasti työllistyvien ja syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden työmarkkina- ja työkyvyn ylläpitoa sekä mahdollisuuksia itsenäiseen elämään ja sosiaaliseen osallisuuteen tähtääviä hankkeita.

4.2.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 2 varataan 35,2 % (30 %) osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta. Opetusministeriön hallinnonalan rahoitusta varataan ohjelmareserviin 0,265 milj.€.

Taulukko 5. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 rahoittajittain vuonna 2010

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-reservi	Yhteensä
	TEM	OPM	STM	TEM		
HALLINNONALA						
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 35,03 (30 %)	5,963	0,340	0,292	0,000	0,265	6,860
ESR	3,073	0,156	0,150	0,000	0,154	3,533
VALTIO	2,220	0,115	0,109	0,000	0,111	2,555
Kuntarahoitus	0,670	0,069	0,033	0,000		0,772
Muu julkinen						0,000

4.3 Toimintalinja 3. Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen

4.3.1 Tavoitteet ja painopisteet

Tavoitteena on kehittää itäsuomalaisen työvoiman osaamista vastaamaan työmarkkinoiden muuttuvia tarpeita ja vastata osaamis- ja työvoimatarpeiden kohtaanto-ongelmaan sekä valmentautua muutoksiin ja edistää ammatillista liikkuvuutta. Lisäksi tavoitteena on kehittää alueellista innovaatiojärjestelmää, koulutuksen laatua ja joustavia opintoketjuja.

Painopisteet

- alueellisten osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointi
- työelämälähtöisten ja -läheisten palvelu- ja koulutusjärjestelmien kehittäminen
- innovaatioympäristöjen ja -verkostojen luominen ja tukeminen

Toimenpiteillä kehitetään ennakointityökaluja ja yritys-, työvoima- ja koulutuspalvelujärjestelmiä ja näitä palveluita tuottavien organisaatioiden henkilöstön osaamista ja verkostoitumista sekä neuvonnan ja ohjauksen toimintamalleja.

Toimenpiteet kohdistuvat yrityslähtöisiin työssä oppimisen uusiin malleihin, uusien oppimisympäristöjen kehittämiseen ja oppimisen ohjauksen mallien kehittämiseen.

Painopisteenä ovat työorganisaatioiden innovaatiovalmiuksien kehittäminen sekä yritys-, tuotekehitys- ja tutkimustoiminnan sekä niiden laadun kehittäminen ja osaamisklustereiden kansainvälistymisen kehittäminen.

Toimia suunnataan teemakohtaisesti mahdollisuuksien mukaan erityisesti sellaisille toimialoille ja henkilöryhmille, joilla toimintaympäristön ja rakennemuutoksen aiheuttama kehittämis- ja muutostarve on suurin.

4.3.2 Kohderyhmät

- työorganisaatioiden ja yritysten henkilöstö
- yrittäjät ja yrittäjiksi aikovat
- alhaisen koulutustason omaavat ja ikääntyneet henkilöt
- yrityspalveluorganisaatiot
- työttömät ja opiskelijat kehitettäessä palvelu- ja koulutusjärjestelmiä
- koulutus-, tutkimus- ja työvoimapalveluorganisaatioiden henkilöstö

4.3.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

ELY / TEM

- Kotti / Yritysharava,
- Ennakointijärjestelmien kehittäminen ja alueelliset osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointihankkeet
- Työvoima- ja elinkeinopalvelujen kehittäminen
- Kansainvälistymisen ja vetovoimaisuuden lisääminen (inward/outward-toiminta)
- Yritys-Suomi-palvelujärjestelmän kehittäminen (osallistutaan valtakunnalliseen hankkeeseen)
- Yrityshautomotoiminnan ja esihautomotoiminnan kehittäminen
- Innovaatioympäristöjen ja -verkostojen kehittäminen

ELY / OPM

- Tuetaan pysyvän yhteistyön rakentamista korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, oppilaitosten, elinkeinoelämän, välittäjäorganisaatioiden sekä julkisen sektorin välillä alueellisen innovaatiopotentialin vahvistamiseksi.
- Tuetaan korkeakoulujen rakenteellista yhteistyötä ja korkeakoulujen alueellisen vaikuttavuuden vahvistumista sekä edistetään koulutuksen ja tutkimuksen korkeaa laatua. Varmistetaan houkutteleva ammatillinen koulutus edistämällä opetushenkilöstön koulutusta, opetuksen laadun kehittämistä ja tulevien ammatillisten osaamistarpeiden tunnistamista.
- Edistetään aikuiskoulutuksen uusien yhteistyömuotojen kehittämistä neuvontaan, markkinointiin ja opiskelijoiden rekrytointiin. Tuetaan alueellisia verkostoja aikuisopetuksen henkilökohtaistamiseksi ja uusien koulutusmuotojen kehittämistä.
- Edistetään toisen asteen koulutuksen yhteistyötä ja ammatillisen toisen asteen ja lukiokoulutuksen yhteistyötä sekä kehitetään alakohontaista eri kouluasteiden välistä toimintaa.
- Edistetään opetus- ja kirjastotoimen uudenlaisen yhteisen toimintatavan kehittämistä tietojen viestintätekniiikan avulla ja kehitetään kirjastoja alueellisina oppimisympäristöinä.

Pohjois-Savon liitto / TEM

- PARAS-hankkeeseen ja mahdolliseen palvelujen uudelleenorganisointiin liittyvä koulutus
- Kuopion seudun osaamiskeskukseen ja Varkauden energiateknologian klusteriohjelmaan kytkettyvät koulutushankkeet
- Yritysten ja organisaatioiden ympäristöosaamista vahvistavat hankkeet
- Alueellisten osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointihankkeet

4.3.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 3 varataan 30 % osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta. Opetusministeriön hallinnonalan rahoitusta varataan ohjelmareserviin 0,120 milj.€.

Taulukko 6. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 rahoittajittain vuonna 2010

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-reservi	Yhteensä
	TEM	OPM	STM	TEM		
HALLINNONALA						
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 30 %	0,693	4,745	0,000	0,292	0,120	5,850
ESR	0,357	2,438	0,000	0,150	0,070	3,015
VALTIO	0,258	1,761	0,000	0,109	0,050	2,178
Kuntarahoitus	0,078	0,546	0,000	0,033		0,657
Muu julkinen						0,000

4.4 Toimintalinja 4. Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa

4.4.1 Tavoitteet ja painopisteet

Edistetään työperusteista maahanmuuttoa ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä etsitään ja levitetään hyviä käytäntöjä EU:n sisällä.

Painopisteet

- työperusteisen maahanmuuton edistäminen
- yleinen kansainvälisyyskasvatus, hyvien käytäntöjen etsiminen, levittäminen ja valtavirtaistaminen
- kansainvälinen yhteistyö viranomaisten ja alueiden kesken sekä alueellisten, temaattisten ja kansallisten verkostojen kesken

Tavoitteena on lisätä yhteistyötä EU-maiden kanssa työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi, luoda työnantajille rekrytointimalli sekä kehittää Suomeen muuttaville opastus- ja neuvontajärjestelmä ja tukirakenteita sekä uudentyyppejä koulutusohjelmia kotoutumisen ja työllistymisen tukemiseksi.

Lisäksi toimenpiteillä edistetään kulttuurin vientihankkeita ja tuetaan kulttuuriyhteistyötä. Haetaan hyviä käytäntöjä, jotka tukevat ohjelman eri painopisteitä sekä edistetään toimijoiden välistä yhteistyötä.

4.4.2 Kohderyhmät

- työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät viranomaiset alue- ja paikallisella tasolla sekä lähtömaissa
- lähtömaiden kansalaiset, erityisesti työperusteiset maahanmuuttajat ja heidän perheenjäsenensä,
- maahanmuuttajat, joilla on vakituinen tai jatkuva oleskelulupa Suomessa riippumatta lähtömaasta
- hyvien käytäntöjen etsimiseen ja kansainväliseen kokemusten vaihtoon liittyvät yhteistyökumppanuudet (alueelliset, kansalliset ja temaattiset verkostot)
- oppilaitokset
- sidosryhmien edustajat (kansalaisjärjestöt, työmarkkinaosapuolet)

4.4.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

ELY / TEM

- Eurooppalaisen yhteistyön lisääminen työvoima- ja elinkeinopolitiikassa edistämällä työperusteista maahanmuuttoa
- Suunnitelmallisen työperusteisen maahanmuuton edistäminen
- Yhteistyö ja hyvien käytäntöjen etsiminen ja levittäminen viranomaisten ja alueiden sekä temaattisten ja kansallisten verkostojen kesken EU-jäsenvaltioissa
- Monikulttuurisuusohjelmat, kansainvälisyyskasvatus, monikulttuurisuusmyönteisen asenneilmaston edistäminen
- Uudentyypiset koulutusohjelmat kotoutumisen ja työllistymisen tukemiseksi

ELY / OPM

- Edistetään kulttuuriyrittäjyyttä ja luovan talouden toimintaa tukevien hyvien käytäntöjen etsimistä ja yhteistyön edistämistä.
- Tuetaan koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistämiseen tähtäävien toimintamallien etsimistä ja levittämistä.
- Vahvistetaan oppilaitosyhteisöjen ja opettajien valmiuksia vastata maahanmuuttajataustaisten oppilaiden ja opiskelijoiden tarpeisiin.

4.4.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 4 varataan 1,7 % (5 %) osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta.

Taulukko 7. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 4 rahoittajittain vuonna 2010

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-reservi	Yhteensä
	TEM	OPM	STM	TEM		
HALLINNONALA						
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 1,7 % (5 %)	0,000	0,344	0,000	0,000	0,000	0,344
ESR	0,000	0,177	0,000	0,000		0,177
VALTIO	0,000	0,129	0,000	0,000		0,129
Kuntarahoitus	0,000	0,038	0,000	0,000		0,038
Muu julkinen						0,000

5. Arvio rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoitusosuuden tarpeista sekä kuntarahoituksesta ja muun julkisen rahoituksen osuuksista vuonna 2010

Liitteissä 1–6 esitetään Pohjois-Savon EU-rahoituskehys vuonna 2010 toimintalinjoittain ja hallinnonaloittain sekä arvio vuoden 2011 tarpeista.

6. Arvio ohjelmareservin tarpeesta vuonna 2010

Rakennerahastolain 10 §:n mukaan osa rakennerahastovaroista voidaan jättää hallintoviranomaisen pääluokkaan ohjelmareserviin, jota voidaan käyttää varainkäytön joustavuuden varmistamiseen, ylimaakunnallisiin hankkeisiin ja äkillisistä rakennemuutosongelmista aiheutuvien menojen kattamiseen.

Toimenpideohjelmien hallintoviranomaiset (SM, TEM) ovat tehneet äkillisten rakennemuutosten hoitamista varten vuoden 2010 ohjelmakehyksistä 5 % varauksen. Varaus on voimassa enintään kaksi vuotta, jonka jälkeen se viimeistään puretaan ja palautetaan maakunnan yhteistyöasiakirjamenettelyyn.

Liite 1. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2010

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: 2010

OHJELMA: Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma

MAAKUNTA: Pohjois-Savo

Miljoonaa euroa

ELY:

RAHASTO: EAKR

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY				Maakunnan liitto			Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
	HALLINNONALA	TEM	LVM	YM	MMM	TEM	OPM		
TOIMINTALINJA									
TL 1	15,200	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	15,200
EAKR	6,500								6,500
VALTIO	8,700								8,700
Kuntarahoitus	0								0,000
Muu julkinen									0,000
TL 2	8,100	0,000	0,000	0,000	5,600	3,910	0,000	0,000	17,610
EAKR	3,500				2,500	2,100			8,100
VALTIO	4,600				1,000	1,300			6,900
Kuntarahoitus	0,000				2,1	0,510			2,610
Muu julkinen									0,000
TL 3	1,200	3,800	1,790	0,597	6,840	0,000	0,000	0,000	14,226
EAKR	0,300	2,300	0,536	0,179	3,800		0,000		7,115
VALTIO	0,300	1,500	0,516	0,172	0,000		0,000		2,488
Kuntarahoitus	0,600	0,000	0,737	0,246	3,040		0,000		4,623
Muu julkinen									0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR									0,000
VALTIO									0,000
Kuntarahoitus									0,000
Muu julkinen									0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR									0,000
VALTIO									0,000
Kuntarahoitus									0,000
Muu julkinen									0,000
YHTEENSÄ	24,500	3,800	1,790	0,597	12,440	3,910	0,000	0,000	47,036
EAKR	10,300	2,300	0,536	0,179	6,300	2,100	0,000	0,000	21,715
VALTIO	13,600	1,500	0,516	0,172	1,000	1,300	0,000	0,000	18,088
Kuntarahoitus	0,600	0,000	0,737	0,246	5,140	0,510	0,000	0,000	7,233
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Liite 2. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden jako työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2010

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: **2010**

OHJELMA: **Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma**

MAAKUNTA: **Pohjois-Savo** Miljoonaa euroa

RAHASTO: **EAKR**

TYÖ- JA ELINKEINO-MINISTERIÖ	Yritystukilainsäädäntö- *	Työvoimapolitiittinen lainsäädäntö	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA			
TL 1	15,2	0	15,2
EAKR	6,5		6,5
VALTIO	8,7		8,7
Kuntarahoitus	0		0
Muu julkinen			0
TL 2	8,1	0	8,1
EAKR	3,5	0	3,5
VALTIO	4,6	0	4,6
Kuntarahoitus	0		0
Muu julkinen			0
TL 3	0	1,2	1,2
EAKR		0,3	0,3
VALTIO		0,3	0,3
Kuntarahoitus		0,6	0,6
Muu julkinen			0
TL 4	0	0	0
EAKR			0
VALTIO			0
Kuntarahoitus			0
Muu julkinen			0
TL 5	0	0	0
EAKR			0
VALTIO			0
Kuntarahoitus			0
Muu julkinen			0
YHTEENSÄ	23,3	1,2	24,5
EAKR	10	0,3	10,3
VALTIO	13,3	0,3	13,6
Kuntarahoitus	0	0,6	0,6
Muu julkinen	0	0	0

* Sisältää yritystuet, energiatuet, Tekesin ja Finnvera Oyj:n hankkeet.

Liite 3. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2011

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: 2011

OHJELMA: Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma

MAAKUNTA: Pohjois-Savo

Miljoonaa euroa

RAHASTO: EAKR

HALLINNONALA	VALITTAVA TOIMIELIN				Maakunnan liitto			Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
	TEM	LVM	YM	MMM	TEM	OPM	STM		
TOIMINTALINJA									
TL 1	15,800	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	15,800
EAKR	7,200								7,200
VALTIO	8,600								8,600
Kuntarahoitus	0								0,000
Muu julkinen									0,000
TL 2	7,000	0,000	0,000	0,000	3,110	2,185	0,000	0,000	12,295
EAKR	3,500				1,400	1,000			5,900
VALTIO	3,500				0,600	0,900			5,000
Kuntarahoitus	0,000				1,11	0,285			1,395
Muu julkinen									0,000
TL 3	0,600	3,500	0,843	0,281	2,160	0,000	0,000	0,000	7,384
EAKR	0,100	1,700	0,378	0,126	1,200		0,000		3,504
VALTIO	0,200	1,800	0,118	0,039	0,000		0,000		2,157
Kuntarahoitus	0,300	0,000	0,347	0,116	0,960		0,000		1,723
Muu julkinen									0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR									0,000
VALTIO									0,000
Kuntarahoitus									0,000
Muu julkinen									0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR									0,000
VALTIO									0,000
Kuntarahoitus									0,000
Muu julkinen									0,000
YHTEENSÄ	23,400	3,500	0,843	0,281	5,270	2,185	0,000	0,000	35,479
EAKR	10,800	1,700	0,378	0,126	2,600	1,000	0,000	0,000	16,604
VALTIO	12,300	1,800	0,118	0,039	0,600	0,900	0,000	0,000	15,757
Kuntarahoitus	0,300	0,000	0,347	0,116	2,070	0,285	0,000	0,000	3,118
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Liite 4. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2011

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI:

2011

OHJELMA:

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma

MAAKUNTA:

Pohjois-Savo

Miljoonaa euroa

RAHASTO:

EAKR

TYÖ- JA ELINKEINO-MINISTERIÖ	Yritystukilainsäädäntö- *	Työvoimapolitiittinen lainsäädäntö	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA			
TL 1	15,8	0	15,8
EAKR	7,2		7,2
VALTIO	8,6		8,6
Kuntarahoitus	0		0
Muu julkinen			0
TL 2	7	0	7
EAKR	3,5	0	3,5
VALTIO	3,5	0	3,5
Kuntarahoitus	0		0
Muu julkinen			0
TL 3	0	0,6	0,6
EAKR		0,1	0,1
VALTIO		0,2	0,2
Kuntarahoitus		0,3	0,3
Muu julkinen			0
TL 4	0	0	0
EAKR			0
VALTIO			0
Kuntarahoitus			0
Muu julkinen			0
TL 5	0	0	0
EAKR			0
VALTIO			0
Kuntarahoitus			0
Muu julkinen			0
YHTEENSÄ	22,8	0,6	23,4
EAKR	10,7	0,1	10,8
VALTIO	12,1	0,2	12,3
Kuntarahoitus	0	0,3	0,3
Muu julkinen	0	0	0

* Sisältää yritystuet, energiatuet, Tekesin ja Finnvera Oyj:n hankkeet.

Liite 5. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2010

ESR-RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA
 VUODEN 2010 TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JAKOA VARTEN

VUOSI: **2010**
 OHJELMA: **Itä-Suomen suuralue ilman Kainuuta**
 ELY: **Pohjois-Savon ELY**
 MAAKUNTA: **Pohjois-Savo** Miljoonaa euroa
 RAHASTO: **ESR**

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-		
	TEM	OPM	STM	TEM	reservi	Yhteensä	
HALLINNONALA							
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ							
TL 1 YHT / 33,1 % (35 %)	4,656	1,137	0,253	0,293	0,110	6,449	6,826
ESR	2,400	0,582	0,130	0,151	0,064	3,327	3,518
VALTIO	1,733	0,420	0,090	0,109	0,046	2,398	2,541
Kuntarahoitus	0,523	0,135	0,033	0,033		0,724	0,767
Muu julkinen						0,000	
TL 2 YHT / 35,2 % (30 %)	5,963	0,340	0,292	0,000	0,265	6,860	5,851
ESR	3,073	0,156	0,150		0,154	3,533	3,016
VALTIO	2,220	0,115	0,109		0,111	2,555	2,178
Kuntarahoitus	0,670	0,069	0,033			0,772	0,657
Muu julkinen						0,000	
TL 3 YHT / 30 %	0,693	4,745	0,000	0,292	0,120	5,850	5,851
ESR	0,357	2,438		0,150	0,070	3,015	3,016
VALTIO	0,258	1,761		0,109	0,050	2,178	2,178
Kuntarahoitus	0,078	0,546		0,033		0,657	0,657
Muu julkinen						0,000	
TL 4 YHT / 1,7 % (5 %)	0,000	0,344	0,000	0,000	0,000	0,344	0,975
ESR	0,000	0,177			0,000	0,177	0,503
VALTIO	0,000	0,129			0,000	0,129	0,363
Kuntarahoitus	0,000	0,038				0,038	0,110
Muu julkinen						0,000	
TL:t YHTEENSÄ	11,312	6,566	0,545	0,585	0,495	19,503	19,503
ESR	5,830	3,353	0,280	0,301	0,288	10,052	10,052
VALTIO	4,211	2,425	0,199	0,218	0,207	7,260	7,260
Kuntarahoitus	1,271	0,788	0,066	0,066		2,191	2,191
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000	
	11,312	7,021	0,585	0,585		19,503	

Hallinnonalojen rahoitusosuudet vuonna 2010 Itä-Suomen ohjelmassa, perustuu valtioneuvoston päätökseen 1.2.2007

	TEM	OPM	STM	Yht
ESR, miljoonaa euroa	11,31174	0,585	7,021	19,503
ESR %	61,0	36,0	3,0	100,0

Ohjelmareservi jätetään hallinnonaloittain jakamatta

Taulukossa ohjelmaosion kulmaluvut merkitty punaisella. ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4%, joka on 50 % teknisestä tuesta ja vastaavan suuruinen summa on vähennetty valtion osuudesta. Molemmista on vähennetty varaus äkillisiin rakennemuutoksiin 5 %

Liite 6. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2011

ESR-RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA
 VUODEN 2011 TALOUSARVION VALMISTELUA VARTEN

VUOSI: 2011
 OHJELMA: Itä-Suomen suuralue ilman Kainuuta
 ELY: Pohjois-Savon ELY
 MAAKUNTA: Pohjois-Savo Miljoonaa euroa
 RAHASTO: ESR

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ	
HALLINNONALA	TEM	OPM	STM	TEM			
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ							
TL 1 YHT / 32,6 % (35 %)	3,668	0,785	0,226	0,226	0,000	4,905	5,264
ESR	1,597	0,342	0,098	0,098		2,135	2,291
VALTIO	1,522	0,325	0,094	0,094		2,035	2,181
Kuntarahoitus	0,549	0,118	0,034	0,034		0,735	0,792
Muu julkinen						0,000	
TL 2 YHT / 35,6 % (30 %)	4,550	0,577	0,225		0,000	5,352	4,512
ESR	1,981	0,250	0,098			2,329	1,964
VALTIO	1,885	0,238	0,093			2,216	1,870
Kuntarahoitus	0,684	0,089	0,034			0,807	0,679
Muu julkinen						0,000	
TL 3 YHT / 30 %	0,505	3,781	0,000	0,225	0,000	4,511	4,512
ESR	0,220	1,645		0,098		1,963	1,964
VALTIO	0,209	1,567		0,093		1,869	1,870
Kuntarahoitus	0,076	0,569		0,034		0,679	0,679
Muu julkinen						0,000	
TL 4 YHT / 1,8 % (5 %)	0,000	0,271	0,000		0,000	0,271	0,752
ESR	0,000	0,118				0,118	0,327
VALTIO	0,000	0,112				0,112	0,312
Kuntarahoitus	0,000	0,041				0,041	0,113
Muu julkinen						0,000	
TL:t YHTEENSÄ	8,723	5,414	0,451	0,451	0,000	15,039	15,039
ESR	3,798	2,355	0,196	0,196	0,000	6,545	6,545
VALTIO	3,616	2,242	0,187	0,187	0,000	6,232	6,232
Kuntarahoitus	1,309	0,817	0,068	0,068		2,262	2,262
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000	
	8,723	5,414					%
							ESR 43,52018
							valtio 41,43893
							kunta 15,04089

	TEM	OPM	STM	Yht
ESR, miljoonaa euroa	8,723	0,451	5,414	0,451 15,039
ESR %	61	36	3	100

Ohjelmareservi jätetään hallinnonaloittain jakamatta

Taulukossa ohjelmaosion kulmaluvut merkitty punaisella. ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4% ja valtion osuudesta aiemmin mitoitettu teknisen tuen osuus. Kainuun laskennallinen osuudeksi on arvioitu ESR 3,472 ja valtion 3,339. Kulmaluvuista ilman em. Kainuun osuutta on vähennetty 5 % äkillisten varaus.

Liite 7. Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit.

Rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit

Itä-Suomen alueellinen kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen EAKR-ohjelman seurantakomitea on hyväksynyt 3.12.2007 pidetyssä kokouksessa alla mainitut valintaperusteet käytettäviksi projektien hyväksymisessä Itä-Suomen EAKR-ohjelmassa 2007–2013.

Hankkeiden valinta

Hankevalinnassa tullaan käyttämään seuraavanlaista pohjataulukkoa. Taulukko toimii hankevalmistelun työkaluna. Tämä taulukko valmistellaan jokaisesta hankkeesta ja viedään päätöksenteon pohjaksi. Toimintalinjakohtaiset kriteerit täytetään vain sen toimintalinjan kohdalta, mihin hanke sijoittuu.

Maakunnittain ja organisaatiokohtaisesti taulukkoon voidaan lisätä joitakin kriteerejä. Pisteytys voi ohjaavissa ja toimintalinjakohtaisissa kriteereissä olla maakunnittain eri skaalalla.

Toimintalinjalla 3 toteutetaan erillisosio, kokeilutoimet palvelujärjestelmien kehittämiseksi. Erityisesti hyvinvointipalvelujen osalta kokeilutoimenpiteissä pyritään toteuttamaan myös koko Itä-Suomea kattavia hankkeita. Hankkeiden toivotaan olevan ylimaakunnallisia, jolloin niissä on mukana toimijoita kahdesta tai useammasta maakunnasta. Hanke voi kohdistua myös yhden maakunnan alueelle, mikäli se on sovellettavissa muualla Itä-Suomessa.

Hankkeen valmistelija:
Hankkeen nimi:
Hakemus jätetty:
Arvointipäivämäärä:

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Valmistelijan arviointi	pisteet
Yleiset välttämättömät valintakriteerit	
Hankkeen täytettävä nämä kriteerit	
Hanke on	
1. ohjelman mukainen, myös maakunnallisia painopisteitä tukeva	0 / 1
2. toteuttamiskelpoinen	0 / 1
3. toteutustavaltaan taloudellinen ja kustannustehokas	0 / 1
4. kestävä kehityksen periaatteiden mukainen	0 / 1
Hankevalintaa ohjaavat kriteerit (mainittu ohjelma-asiakirjassa)	
Hanke on	max. 65 p
1. pysyvää tai pitkäaikaista lisäarvoa tuottava	*) 0 - 5
2. innovatiivinen, alueellista kilpailukykyä, vetovoimaa ja uudistumista edistävä	0 - 5
3. työllisyyttä edistävä	0 - 5
4. uutta yritystoimintaa synnyttävä	0 - 5
5. pk-yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille edistävä	0 - 5
6. yrityksen kasvua tukeva	0 - 5
7. yritysten verkostoitumista ja klustereita edistävä	0 - 5
8. innovaatiojärjestelmiä vahvistava	0 - 5
9. T&K -toimintaa pk-yrityksissä lisäävä	0 - 5
10. tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien hyödyntämistä edistävä	0 - 5
11. alueen vetovoimaa lisäävä	0 - 5
12. tasa-arvoa tukeva	0 - 5
Toimintalinjakohtaiset kriteerit (mainittu ohjelma-asiakirjassa)	
TL1. Yritystoiminnan edistäminen	max. 50p
Hanke	
1. luo edellytyksiä uusien yritysten syntymiselle	0 – 5
2. luo edellytyksiä yritysten kasvulle	0 – 5
3. parantaa yritysten tuottavuutta ja kilpailukykyä	0 – 5
4. lisää yritysten innovaatiotoimintaa ja innovaatioiden kaupallistamista yrityksissä	0 – 5
5. edistää yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille	0 – 5
6. kehittää yritysten edellytyksiä yrityspalvelujen hyödyntämisessä	0 – 5
7. edistää yritysten edellytyksiä yhteistyön ja verkostojen kehittämisessä	0 – 5
8. parantaa työllisyyttä tai turvaa työpaikkoja	0 – 5
9. toteuttaa ohjelman horisontaalisia periaatteita	0 – 5
10. Hanke on ympäristömyönteinen	0 – 5
TL 2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamiskenteiden vahvistaminen	max. 40p
Hanke	
1. vaikuttaa alueen kilpailukykyyn ja työllisyyteen	0 – 5
2. parantaa alueen innovaatioympäristöjä ja –kapasiteettia	0 – 5
3. synnyttää ja hyödyntää teknologisia ja sosiaalisia innovaatioita	0 – 5
4. edistää uuden osaamiseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä	0 – 5
5. lisää verkostoitumista ja yhteistyötä	0 – 5

6. on yhteydessä alueen määrittelemiін strategisiin painotuksiin	0 – 5
7. toteuttaa ohjelman horisontaalisia teemoja	0 – 5
8. Hanke on ympäristömyönteinen	0 – 5
TL 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	max. 30p
Hanke	
1. parantaa alueen saavutettavuutta ja logististen järjestelmien toimivuutta	0 – 5
2. parantaa alueen vetovoimaisuutta yritysten, työntekijöiden ja matkailijoiden näkökulmasta	0 – 5
3. parantaa elinympäristön laatua	0 – 5
4. parantaa palvelujen sisältöä, laatua, tehokkuutta, saatavuutta sekä yhteistyötä kuntien ja muiden palveluntuottajien kesken	0 – 5
5. vahvistaa muutoin yritystoiminnan toimintaympäristöä	0 – 5
6. Hanke on ympäristömyönteinen	0 – 5
Kokeilutoimien erityiskriteerit (mainittu maakunnan yhteistyöasiakirjassa)	
Erillisosio: Kokeilutoimet palvelujärjestelmien kehittämiseksi	max. 50p
1. hankkeen tulosten tulee olla laajennettavia ja monistettavia	0 – 5
2. hankkeessa on uusi ja innovatiivinen toimintatapa	0 – 5
3. hankkeen yhteistyöverkoston laatu ja osaaminen	0 – 5
4. hankkeessa on asiakaskeskeinen toimintamalli	0 – 5
5. hanke hyödyntää uusimpia hyvinvointiteknologioita	0 – 5
6. hanke lisää palvelujen kustannustehokkuutta	0 – 5
7. hanke lisää erityisesti kuntien välistä yhteistoimintaa palvelutuotannossa ja luo uusia yhteistyömuotoja yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin välillä	0 – 5
8. hanke kehittää palvelutuotannon johtamismenetelmiä	0 – 5
9. hanke turvaa ja edistää palvelutyövoiman saantia	0 – 5
10. hanke täydentää sosiaali- ja terveydenhuollon muita kehittämissä järjestelmiä ja --rahoitusta	0 – 5
Muut erityiskriteerit (mainittu maakunnan yhteistyöasiakirjassa)	
Hanke	max. 10p
1. tukee maakunnan yhteistyöasiakirjan painotuksia	0 - 5
2. tukee maakunnan yhteistyöryhmän asettamia muita erityisiä kriteerejä	0 - 5
Maksimipisteet: TL 1=125, TL 2=115, TL 3=105, kokeilutoimet=125	
YHTEENSÄ	

Yleisten välttämättömien valintakriteerien pisteytys: 0 = ei täytä ehtoja, 1 = täyttää ehdot
Välttämättömistä valintakriteereistä on saatava yhteensä 4 pistettä. Näitä pisteitä ei lasketa sarakkeeseen "Yhteensä".

Ohjaavat, toimintalinjakohtaiset, kokeilutoimien ja muiden erityiskriteerien pisteet lasketaan yhteen "Yhteensä" -sarakkeeseen.

Pisteytys:

5 = erinomainen 4 = hyvä 3 = tyydyttävä 2 = välttävä 1 = heikko 0 = ei lainkaan

Hankkeet priorisoidaan arvioinnissa saatujen yhteispisteiden mukaisessa järjestyksessä.

HUOM! Eri toimintalinjoille sijoittuvat hankkeet eivät ole suoraan vertailukelpoisia kriteerien eri lukumäärän vuoksi.

Vain saman toimintalinjan hankkeita vertaillaan keskenään yhteispisteiden mukaan.

*) Painokerroin kaksinkertainen muihin hankevalintaa ohjaaviin kriteereihin verrattuna.

MANNER-SUOMEN ESR-OHJELMAN 2007 - 2013 VALINTAPERUSTEET

Seurantakomitea on hyväksynyt 24.–25.5.2007 pidetyssä kokouksessa alla mainitut valintaperusteet käytettäväksi projektien hyväksymisessä rahoitettaviksi Manner-Suomen ESR-ohjelmasta 2007–2013.

Tausta

ESR-ohjelman ohjelma-asiakirjaesityksessä (luku 7.2) on lueteltu seuraavat yleiset periaatteet, joiden puitteissa ESR-toimenpiteitä hyväksytään rahoitettavaksi ohjelmasta:

- projektimainen toimintamalli ja pitkäkestoiset toimenpiteet;
- verkostomaisuus, projektien yhteistyö, klusterit, yhteiset tukitoimet;
- toimenpiteiden ja palveluiden räätälöinti kysyntää vastaavasti;
- kumppanuus ja yhteistyö (paikallinen, alueellinen, kolmas sektori);
- julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus;
- eri viranomaisten yhteistyö / poikkihallinnollisuus (temaattinen voimavarojen yhdistäminen);
- sosiaaliset innovaatiot;
- hyvien käytäntöjen toteuttaminen, levittäminen ja juurruttaminen;
- välittäjäorganisaatiot pienten toimijoiden valtakunnallisina tukirakenteina;
- kansainvälisyys ja kansainvälistyminen;
- sukupuolten välinen tasa-arvo.

Näiden yleisten periaatteiden avulla on tarkoitus tehostaa ESR-toiminnan vaikuttavuutta ja arvioida sen lisäarvoa keskeisimpiin kansallisiin strategioihin ja kehittämisohjelmiin. Erityisenä lisäarvoa kuvaavana arviointikriteerinä pidetään toimintatapojen onnistuneisuutta kohderyhmien työllistyvyyden ja työmarkkina-aseman parantamiseen

Ohjelma-asiakirjassa (luku 11.4) on määritelty ESR-ohjelmasta rahoitettavien toimien valintaperusteiden hyväksyminen seurantakomitean tehtäväksi. Projektien valintaperusteiden alueellinen soveltaminen käsitellään ohjelma-asiakirjan (luku 11.5) mukaan maakunnan yhteistyöryhmissä.

Ohessa on seurantakomitean hyväksymät ESR-ohjelmasta rahoitettavien toimien kaikkia rahoittajia koskevat valintaperusteet silloin, kun kyse on valtionavustuksena myönnettävästä avustuksesta tai ESR-varojen käytöstä viranomaisten omiin kehittämishankkeisiin. Julkisen hankintana rahoitettavan ESR-toiminnan osalta valintaperusteita tulee noudattaa soveltuvien osin.

Alueellisesti sovelletaan samoja valintaperusteita. Kukin rahoittajaviranomainen voi lisätä omiin painotuksiinsa tai alueellisiin painotuksiin liittyviä valintaperusteita.

Arviointiperusteiden mukaiset kohdat pisteytetään kunkin hakemuksen osalta. Esityksessä ei määritellä yhtä yhteistä pistelaskun menetelyä. Suosituksena kuitenkin esitetään yksinkertaista ja selkeää kokonaislukuihin perustuvaa pisteytystä. Rahoittajaviranomainen voi painottaa haluamiansa arviointiperusteita.

Liitteenä on ohessa arviointiperusteiden suhde hakemuslomakkeen kysymyksiin.

Valintaperusteet

I Välttämättömät ehdot valinnalle

Jotta projektihakemus voidaan ottaa arvioitavaksi, on sen ensin täytettävä seuraavat välttämättömät ehdot:

- a) Projekti sopii ESR-ohjelmaan ja johonkin haussa avoinna olevaan ohjelman toimintalinjaan.
 - Kohderyhmät ja toimenpiteet ovat ohjelmassa määritellyt.
 - Yksi projekti voi kuulua vain yhteen toimintalinjaan.
- b) Projektin toteuttajaorganisaatio on tukikelpoinen ohjelmasta myönnettävään tukeen.
 - Toteuttaja on oikeuskelpoinen juridinen henkilö.
 - Toteuttajan kirjanpitoon on mahdollista eritellä projektin kustannukset muista toteuttajan kustannuksista.
 - Yksityishenkilöt eivät voi hakea ESR-rahoitusta.
 - Toteuttaja ei saa olla konkurssissa, purettavana tai saneerausessa, kilpailukiellossa tai laiminlyönyt veroja tai sosiaaliturvamaksuja tai syylistynyt oleellisesti väärin tietojen antamiseen tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.
- c) Projekti edistää vahvasti **ainakin yhtä** seuraavista ESR-ohjelman horisontaalisista painotuksista:
 - sukupuolten välinen tasa-arvo sekä miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet työelämässä,
 - kansainvälisen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen tason kumppanuus sekä työmarkkinaosa-puolen ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen eri tasoilla,
 - teknologiset ja sosiaaliset innovaatiot (sosiaalisia innovaatiot voivat liittyä esim. teknologiaan, kauppalistamiseen, organisaatioiden toimintaa tai sosiaaliin käytäntöihin,
 - kestävä kehitys jonkin/joidenkin seuraavan ulottuvuuden osalta: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuuri-nen ja ekologinen kestävä kehityksen ulottuvuus.

II Yleiset arviointiperusteet

Projektihakemukset pisteytetään yleisten arviointiperusteiden sekä mahdollisten alueellisiin ja/tai rahoittaja-kohtaisiin painotuksiin perustuvien arviointiperusteiden perusteella.

- A. Kaikkia rahoituksen hakijoita² koskevat yleiset arviointiperusteet ovat seuraavat silloin, kun projektin toimenpiteet kohdistuvat aloittaviin henkilöihin:
1. **Projektsuunnitelma on toteutuskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen.**
 - Projektsuunnitelmalla on selvä hakemuksessa osoitettu yhteys toteuttavan organisaation strategiaan ja/tai mukana olevien organisaatioiden strategioihin ja/tai paikallisiin/ alueellisiin/valtakunnallisiin strategioihin.
 - Projekti tuottaa lisäarvoa ja täydentää kansallista/toteuttajan normaalia toimintaa.
 - Projektiin sisältyvät toimenpiteet ovat relevantteja kohderyhmän ja toimintaympäristön kannalta ja niillä voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet.
 - Projektin tarvelähtöisyydestä pystytään esittämään näyttöä.
 - Eduksi katsotaan, jos valmistelussa on kuultu relevantteja kohderyhmää edustavia järjestöjä.
 - Projektin toimenpiteissä on otettu huomioon sukupuolisensitiivisyys ja sukupuolivaikutusten arviointi.
 2. **Projektin toteuttajalla on taloudelliset edellytykset projektin toteuttamiseksi ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektsuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.**
 - Projektin toteuttajan esittämät taloudelliset resurssit ovat realistiset projektin toteuttamiseksi.
 - Projektin toimenpiteitä voidaan pitää kustannustehokkaina suhteessa kohderyhmän määrään, tarpeisiin ja projektin edellyttämiin resursseihin.
 3. **Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi osaamista ja kokemusta.**
 - Toteuttaja pystyy osoittamaan riittävää projektihallinnon kokemusta ja osaamista.

² Huom! Jos koko projekti toteutetaan julkisena hankintana, määritellään tarjouspyyntöön hankintaa koskevat valinta- ja arviointiperusteet hankintalain perusteella. Tällöin hankintayksikön on jo tarjouspyyntöä suunnitelmassa sovellettava yllä mainittuja valintaperusteiden välttämättömiä ehtoja ja yleisiä arviointiperusteita.

- Toteuttaja pystyy osoittamaan suunnitelman mukaisen toiminnan edellyttämää riittävää kokemusta ja osaamista.

4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta oleelliset verkostot ja järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin.

- Projektin suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat tahot ovat relevantteja ja sitoutuneita.
- Kohderyhmään kuuluvat organisaatiot ovat sitoutuneita toimintaan tai kohderyhmän rekrytoinnista on selkeä suunnitelma.

5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa välittömiä tai välillisiä pitkäkestoisia työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia.

- Työllisyyttä edistävät tai ylläpitävät tulokset ovat mitattavia tai vaikutuksia pystytään arvioimaan.
- Projektissa kehitettävät hyvät käytännöt ovat siirrettävissä ns. normaaliin toimintaan.

B. Kaikkia rahoituksen hakijoita koskevat yleiset arviointiperusteet ovat seuraavat silloin, kun projekti ei kohdistu toimenpiteissä aloittaviin henkilöihin vaan kyseessä on menetelmien kehittäminen:

1. Projektisuunnitelma on toteutuskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen.

- Projektisuunnitelmalla on selvä hakemuksessa osoitettu yhteys toteuttavan organisaation strategiaan ja/tai mukana olevien organisaatioiden strategioihin ja/tai paikallisiin/ alueellisiin/valtakunnallisiin strategioihin.
- Projekti tuottaa lisäarvoa ja täydentää kansallista/toteuttajan normaalia toimintaa.
- Projektiin sisältyvät toimenpiteet ovat relevantteja toimintaympäristön kannalta ja niillä voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet.
- Projektin tarvelähtöisyydestä pystytään esittämään näyttöä.
- Projektin toimenpiteissä on otettu huomioon sukupuolivaikutusten arviointi.

2. Projektin toteuttajalla on taloudelliset edellytykset projektin toteuttamiseksi ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

- Projektin toteuttajan esittämät taloudelliset resurssit ovat realistiset projektin toteuttamiseksi.
- Projektin toimenpiteitä voidaan pitää kustannustehokkaina suhteessa projektin edellyttämiin resursseihin.

3. Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävää osaamista ja kokemusta.

- Toteuttaja pystyy osoittamaan riittävää projektihallinnon kokemusta ja osaamista.
- Toteuttaja pystyy osoittamaan suunnitelman mukaisen toiminnan edellyttämää riittävää kokemusta ja osaamista.

4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin.

- Projektin suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat tahot ovat relevantteja ja sitoutuneita.

5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä vaikutuksia.

- Projektin työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä välillisiä tai välittömiä vaikutuksia pystytään arvioimaan.
- Projektissa kehitettävät hyvät käytännöt ovat siirrettävissä ns. normaaliin toimintaan.

Pisteytys

Kukin hakemus tulee pisteyttää yleisten arviointiperusteiden sekä rahoittajakohtaisten/alueellisten arviointiperusteiden osalta. Pisteytyksessä suositellaan käytettävän yksinkertaista kokonaispisteisiin perustuvaa laskentamenetelmää, esim. nollasta viiteen annettavia pisteitä, jolloin arviointiperusteen toteutumista arvioidaan seuraavasti:

- 5 = erinomaisesti,
- 4 = hyvin,
- 3 = tyydyttävästi,
- 2 = välttävästi,
- 1 = heikosti ja
- 0 = ei lainkaan.

Rahoittaja voi halutessaan asettaa arviointiperusteelle painokertoimet, jolloin voidaan painottaa tärkeimmiksi katsottuja arviointiperusteita. Pohjois-Savossa eivät rahoittajat ole asettaneet arviointiperusteille painokertoimia ensimmäisellä hakukierroksella 26.11.-14.12.2007.

Kriteerit pisteytetään vain pääkohdan perusteella. Yllä esitetyissä arviointiperusteissa on ranskalaisilla viivoilla pyritty avaamaan, mitä sillä tarkoitetaan.

Pohjois-Savossa ensimmäisellä hakukierroksella on rahoitettavan hankkeen saatava vähintään yksi jokaisesta yleisestä valintaperusteesta ja yhteensä vähintään 15 pistettä yleisistä valintaperusteista.

Arviointiperusteiden suhde hakemuslomakkeeseen

Arviointiperuste	Hakemuslomakkeen kohta
1. Projektisuunnitelman toteutuskelpoisuus ja tarve	Liittyy hakemuslomakkeeseen kokonaisuudessaan, mutta erityisesti kohtiin 5, 6, 7, 8 ja 9.
2. Projektin toteuttajan taloudelliset edellytykset ja projektin resurssit	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 3, 4, 8, 13 sekä pakollisiin liitteisiin.
3. Projektin toteuttajan osaaminen ja kokemus	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 3 ja 4 (varsinainen kysymys sisällytetään hakemukseen kohtaan 4) voidaan kysyä myös liitteellä.
4. Projektin toteuttajan verkostot ja yhteys sidosryhmiin	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 4 ja 5.
5. Projektin välittömät ja välilliset työllisyysvaikutukset	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 7 ja 10.

ESR-OHJELMAN 2007–2013 VALINTAPERUSTEET

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Hakuaika:

Hakemus jätetty:

Hankkeen nimi:

Hankkeen valmistelija:

VALMISTELIJAN ARVIOINTI

PISTEET

Välttämättömät ehdot valinnalle	
1. Projekti sopii ESR-ohjelmaan ja johonkin haussa olevaan ohjelman toimintalinjaan	
2. Projektin toteuttajaorganisaatio on tukikelpoinen ohjelmasta myönnettävään tukeen	
3. Projekti edistää vahvasti ainakin yhtä seuraavista ESR-ohjelman horisontaalisista painotuksista	
a) sukupuolten välinen tasa-arvo sekä miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet työelämässä	
b) kansainvälisen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen tason kumppanuus sekä työmarkkinaosapuolen ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen eri tasoilla	
c) teknologiset ja sosiaaliset innovaatiot (sosiaalisia innovaatioita voivat liittyä esim. teknologiaan, kaupallistamiseen, organisaatioiden toimintaa tai sosiaalisiin käytäntöihin)	
d) kestävä kehitys jonkin/joidenkin seuraavan ulottuvuuden osalta: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävä kehityksen ulottuvuus.	
Mahdolliset kommentit:	
Yleiset arviointiperusteet	
Projektin toimenpiteet kohdistuvat aloittaviin henkilöihin	
1. Projektisuunnitelma on toteuttamiskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen	
Perustelut:	
2. Projektin toteuttajalla on riittävät taloudelliset edellytykset ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi	
Perustelut:	
3. Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävä osaaminen ja kokemus	
Perustelut:	
4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta oleelliset verkostot ja järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin	
Perustelut:	
5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa välittömiä tai välillisiä pitkäkestoisia työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia	

Perustelut:	
Projektin toimenpiteet ovat menetelmien kehittämistä	
1. Projektisuunnitelma on toteuttamiskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen	
Perustelut:	
2. Projektin toteuttajalla on riittävät taloudelliset edellytykset ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi	
Perustelut:	
3. Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävä osaaminen ja kokemus	
Perustelut:	
4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta oleelliset verkostot ja järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin	
Perustelut:	
5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia	
Perustelut:	
Erityiset arviointiperusteet	
Hanke tukee Pohjois-Savon maakuntaohjelman painotuksia ja tavoitteita	
Perustelut:	
Hanke tukee rahoittajan painotuksia ja strategioita	
Perustelut:	
PISTEET YHTEENSÄ	

Välttämättömät ehdot valinnalle: pisteet 0= ei täytä ehtoja, 1= täyttää ehdot

Hankkeen on täytettävä välttämättömät ehdot valinnalle (yhteensä vähintään 3 pistettä).

Välttämättömiä ehtoja ei lasketa PISTEET YHTEENSÄ sarakkeeseen.

Yleiset arviointiperusteet ja erityiset arviointiperusteet muodostavat PISTEET YHTEENSÄ sarakkeen

Pisteytyksen asteikko:

5= erinomainen

4=hyvä

3=tydyttävä

2=välttävä

1=heikko

0=ei lainkaan

Kuopiossa 28.9.2010

Markku Rossi
Pohjois-Savon liitto

Jussi Huttunen
Pohjois-Savon liitto

Kari Virranta
Pohjois-Savon TE-keskus

Markku Henttonen
Pohjois-Savon ympäristökeskus

Petri Keränen
Tiehallinto Savo-Karjalan tiepiiri

Tarja Eskelinen
Finnvera Oyj

Elli Aaltonen
Itä-Suomen lääninhallitus

Päivi Lehtonen
Itä-Suomen lääninhallitus